

Københavns Kommune

Undersøgelse af Københavnermodellen for integration II

September, 2005

Kvalitativ undersøgelse

Alle rettigheder tilhører MEGAFON. Materialet må kun anvendes af **Københavns Kommune og deres rådgivere**. Materialet må kun videregives til tredje part med angivelse af analysefirmaet MEGAFON som kilde

MEGAFON

Research - Analyse - Rådgivning

Alhambravej 12, 1826 Frederiksberg C, Tlf.:+45 77 41 41 41 , Fax:+45 77 41 41 77, E-mail: Megafon@megafon.dk

Indholdsfortegnelse

1. Om undersøgelsen	3
1.1. Baggrunden for undersøgelsen	3
1.2. Formål med undersøgelsen	3
1.3. Metode og teknik	4
1.4. Sample.....	5
1.5. Den praktiske gennemførelse af interviewene.....	5
2. Hovedresultater	8
3. Forældrenes kriterier for skolevalg	24
3.1. Baggrund for fravalg af distriktsskolen	24
3.2. Årsagerne til at vælge en alternativ folkeskole eller privatskole.....	27
3.3. Baggrund for tilvalg af distriktsskolen	29
4. Barrierer og incitamenter for at vælge en skole som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede elever	33
4.1. Barrierer for at vælge en skole, som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn.....	33
4.2. Forældrenes incitamenter for at vælge en af de skoler, som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn.....	35
5. Reaktioner på idérammen for Københavnermodellen for integration	42
5.1. Generelt positiv vurdering af idérammen for Københavnermodellen for integration	42
6. Reaktioner på Københavnermodellen for integration	47
7. Forældrenes informationskilder og influenter	50

Bilag 1: Samtalemanual

Bilag 2: Rekrutteringsskema

Bilag 3: Respondentmatrix

Bilag 4: Idéramme for Københavnermodellen for integration (Skoler som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn)

1. Om undersøgelsen

1.1. Baggrunden for undersøgelsen

Denne undersøgelse er gennemført for Københavns Kommune. Baggrunden for undersøgelsen er et ønske fra Københavns Kommune om at foretage en undersøgelse blandt forældre af anden etnisk oprindelse end dansk til tosprogede børn i Brønshøj og på Indre Nørrebro. Hensigten er at tilvejebringe indsigt i deres til- og fravalg af distriksskolerne generelt og især om deres oplevelse af barrierer og incitamenters i relation til at vælge specifikke, alternative skoler med en lav andel af tosprogede børn og som er beliggende i større afstand fra hjemmet end distriktskolerne.

Der er både foretaget en kvalitativ såvel som en kvantitativ undersøgelse. Denne rapport omhandler udelukkende den kvalitative del.

Før sommerferien 2005 gennemførtes en tilsvarende undersøgelse blandt forældre til etnisk danske børn.

1.2. Formål med undersøgelsen

Formålet med undersøgelsen er at udforske, hvilke barrierer forældrene til de tosprogede børn oplever i forhold til at skulle vælge én af de skoler, der indgår i Københavnermodellen for integration og som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn, på Indre Nørrebro og i Brønshøj. Korsager Skole, Brønshøj Skole, Husum Skole, Øster Farimagsgade Skole, Sortedamsskolen samt Vibenshus Skole er udpeget som skoler, der skal tiltrække flere tosprogede børn. Formålet er desuden at afdække hvilke incitamenters, der kan tilbydes forældrene til tosprogede børn og som vil opveje barriererne, og således skabe øget motivation for at vælge en skole som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn. Undersøgelsen skal i den sammenhæng afdække interessen for en række konkrete forslag til indsatser og aktiviteter, som er udviklet af Københavns Kommune.

1.3. Metode og teknik

Undersøgelsen er gennemført med udgangspunkt i 7 minigruppeinterview i målgruppen, som er defineret således:

- Forældre til tosprogede børn
- Sprog: Arabisk, Tyrkisk, Somalisk, Urdu, Albansk,
- Har til- eller fravalgt distriktsskolen
- Børnehave- og skolebørn.

Interviewene er gennemført med udgangspunkt i en samtalemanual (se bilag 1), der er udviklet af MEGAFON i samarbejde med Københavns Kommune.

Ved læsning af nærværende rapport er det vigtigt at holde sig for øje, at den kvalitative metode afdækker kvalitative synspunkter og årsagssammenhænge, og at resultaterne ikke sigter på kvantitativ repræsentativitet. I forlængelse af den kvalitative rapport har MEGAFON gennemført en kvantitativ undersøgelse for at opnå statistisk sikkerhed for de fremkomne resultater fra den kvalitative undersøgelse.

Derudover er det vigtigt at holde sig for øje, at mange af de synspunkter og holdninger, som fremkommer blandt forældrene, især kan relateres til skoler med mange tosprogede børn og har således ikke generel relevans for alle forældre til tosprogede børn på skolerne i Københavns Kommune.

Det er endvidere vigtigt at holde sig for øje, at nogle af respondenterne blandt børnehavebørn har ældre skolebørn, hvorfor de er i stand til at udtale sig på baggrund af begge målgrupper i undersøgelsen.

Citaterne som indgår i denne rapport er indholdscitater, som stammer fra de udsagn, som respondenterne har formuleret i interviewsituationen. Citaterne er, både hvad angår indhold og styrke, gengivet loyalt. Da interviewene i vid udstrækning er gennemført med tolkning mellem respondenternes modersmål og dansk og eftersom nogle af respondenterne ikke har haft de sproglige og begrebsmæssige forudsætninger for at forstå og besvare nogle af de relativt vanskelige spørgsmål, er der i en vis udstrækning foretaget sproglige tilpasninger for at få citaterne i rapporten til at fremstå mere klart, præcist og forståeligt for rapportens læsere.

1.4. Sample

Der er gennemført 7 minigruppeinterview, fordelt som følgende:

- 1 minigruppe med forældre, med hovedsprog Albansk
- 1 minigruppe med forældre, med hovedsprog Urdu
- 1 minigruppe med forældre, med hovedsprog Somalisk
- 2 minigruppe med forældre, med hovedsprog Tyrkisk
- 2 minigruppe med forældre, med hovedsprog Arabisk

Respondenterne er rekrutteret af Københavns Kommunes tolke ud fra ringelister, som er leveret af Københavns Kommune. Ved rekrutteringen er tilstræbt en spredning på køn, beskæftigelse, uddannelse og skoler. (For uddybning af respondentkarakteristika, se respondentmatrix i bilag 3).

1.5. Den praktiske gennemførelse af interviewene

Interviewene er gennemført i august/september 2005 i MEGAFONs lokaler på Frederiksberg med i alt 25 respondenter. Interviewene har haft en varighed af ca. 2 timer.

Respondenterne blev rekrutteret af tolkene, på baggrund af et rekrutteringsskema (se bilag 2) ca. 1 uge før interviewet. De fik endvidere tilsendt et bekræftelsesbrev med dato, tidspunkt og sted for interviewet samt kort information om selve undersøgelsen. Desuden blev de ringet op dagen før interviewet, dels for at sikre at de havde modtaget bekræftelsesbrevet, dels for at få besvaret evt. spørgsmål til interview og undersøgelse.

Interviewene er optaget på videobånd for at sikre en grundig analyse samt dokumentation for resultaterne.

Interviewene forløb i rimelig overensstemmelse med det planlagte interviewforløb. Dog viste det sig i praksis vanskeligt at nå at komme gennem alle detailspørgsmål i interviewmanualen. Dette hænger dels sammen med, at tolkningen tog længere tid end forventet, og dels at respondenternes begrænsede sproglige og begrebsmæssige forudsætninger gjorde det nødvendigt at anvende en del tid på at forklare spørgsmålene og på at besvare spørgsmål om undersøgelsen.

En anden afvigelse fra det planlagte forløb drejer sig om de somaliske respondenter, som det viste sig vanskeligt at rekruttere effektivt. I praksis blev det forsøgt at gennemføre

gruppeinterview ved tre lejligheder og i begge tilfælde var der rekrutteret fulde grupper med ægtepar. Desværre var fremmødet beskedent, i det kun to mænd mødte op til tredje gruppe. På denne baggrund kan undersøgelsens resultater ikke siges at være fuldt dækkende og generaliserbare for denne gruppe.

Rapporten er udarbejdet af:

Leder af den kvalitative afdeling, Claus Bornemann
og projektkonsulent Connie F. Larsen

MEGAFON er medlem af FMD (Foreningen af markedsanalyseinstitutter i Danmark) samt ESOMAR. Hermed forpligter vi os til at overholde alle forskrifter, der ifølge disse organisationer knytter sig til god etik indenfor gennemførelse af markedsanalyser. Herudover er MEGAFON forpligtet til at overholde de af FMD og ESOMAR vedtagne kvalitetsstandarder for markedsanalyse (EMRQS).

DEL 1

2. Hovedresultater

I dette afsnit opsummeres hovedresultaterne fra den kvalitative undersøgelse samt overordnede anbefalinger på baggrund heraf. I de tilfælde, hvor det er relevant, perspektiveres konklusionerne af resultater fra den kvantitative undersøgelse.

2.1 Baggrund for den kvantitative kommentering

I den kvantitative kommentering afdækkes forældrenes besvarelser på spørgsmål, der kan perspektivere de kvalitative konklusioner. Der fokuseres primært på forældrene som en samlet gruppe, men det undersøges ligeledes for hvert enkelt spørgsmål, om der kan identificeres nogle signifikante baggrundsforskelle. Generelt har sociale faktorer med undtagelse af sprogbaggrund dog begrænset indflydelse på forældrenes besvarelser.

De udvalgte baggrundsvariable er:

Spørgsmål 1: Først og fremmest vil jeg lige sikre mig, at du/I bor i Brønshøj/på Nørrebro

Spørgsmål 3: Hvad er navnet på den skole, hvor dit/jeres barn er indskrevet?

Spørgsmål 3: Til/fravælger

Spørgsmål 27: Hvad er din højeste uddannelse?

Spørgsmål 28: Er du i arbejde, under uddannelse, arbejdssøgende eller på pension?

Spørgsmål 31: Må jeg spørge: Hvad er husstandens samlede bruttoindkomst før skat?

Spørgsmål 32: Sprog

Eventuelle forskelle mellem de forskellige respondentgrupper (de udvalgte baggrundsvariable) er kommenteret inden for et 95% signifikansniveau. Det betyder, at forskelle kun er kommenteret, hvis de ligger uden for den statistiske usikkerhed, som for hvert målepunkt er defineret af et konfidensinterval, der med en sikkerhed på 95% indeholder populationsværdien. Der er benyttet et standard 95% signifikansniveau for store populationer, hvilket indebærer, at der ikke er taget hensyn til, at målgruppen er lille, og at undersøgelsen er en totalundersøgelse. I praksis betyder dette, at usikkerheden reelt er mindre end ved en almindelig stikprøveundersøgelse for store populationer, hvorved der kan forekomme signifikante sammenhænge, som ikke er kommenteret.

Det bør bemærkes, at der er stor forskel på størrelserne af de forskellige sproggrupper i undersøgelsen, idet 45% af forældrene taler arabisk, 20% taler albansk, yderligere 20% taler tyrkisk, 11% taler somalisk, og 5% taler urdu. Det betyder, at de større sproggrupper vægter tungere end de mindre sproggrupper i forhold til den samlede forældregruppes stillingtagen til de enkelte spørgsmål. Eventuelle udsving i besvarelserne mellem sproggrupperne, som kan have indflydelse på den samlede svarfordeling på grund af gruppernes størrelsesforskelle, vil dog som nævnt løbende blive kommenteret.

MEGAFON har instrueret Københavns Kommunes tolke i gennemførelse af telefoninterviewene. Københavns Kommunes tolke har oversat og gennemført interviewene på de 5 sprog: Arabisk, Albansk, Urdu, Tyrkisk og Somalisk. MEGAFON har ikke haft mulighed for at foretage den sædvanlige overhøring af interviewene, fordi de er gennemført på fremmedsprog.

2.2 Overordnede konklusioner og anbefalinger

Udbredt parathed til at vælge skoler med få tosprogede elever

På tværs af forskellene i de tosprogede børns forældres kulturelle forudsætninger og sproglige færdigheder er der en udbredt og markant parathed til at vælge en skole med få tosprogede elever. Baggrunden for denne parathed er, at en betydelig andel af forældrene til tosprogede børn oplever bekymringer og utilfredshed i forhold til deres distriktsskole.

En del af tilvælgerne blandt de tosprogede børns forældre i de berørte lokalområder har forsøgt at undgå den distriktsskole, som deres børn i dag går i, og har netop søgt på de skoler, som i Københavnermodellen for Integration er udpeget til at skulle tiltrække flere tosprogede elever. Når forældrene har måtte opgive, er det typisk, fordi de søgte skoler har svaret dem, at de ikke har plads til flere tosprogede børn. En væsentlig årsag til, at de tosprogede børn forbliver på distriktsskolerne, er altså, at forældrene ikke oplever, at de har mulighed for at vælge andre skoler. En anden årsag er, at en del af de tosprogede børns forældre ikke er klar over, at de formelt har ret til at vælge en anden skole.

På den baggrund er det forståeligt, at en stor del af de tosprogede børns forældre ville imødekomme et tilbud om en plads til deres barn på en skole med få tosprogede børn.

En konsekvens af paratheden til at vælge en skole med få tosprogede børn, kan vise sig at være, at Københavnermodellen for integration og skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, ikke kan imødekomme alle de forældre, som er interesserede i at vælge disse skoler. Hvis det er tilfældet, kan det være vigtigt for københavnermodellens succes at have en klar plan for, hvordan kommunikationen til de afviste forældre skal håndteres, således at dette ikke skaber oplevelser af diskrimination og grobund for utilfredshed med københavnermodellen.

Kvantificering af forældrenes parathed til at vælge skoler med få tosprogede børn.

Forældrenes parathed til at vælge en skole med få tosprogede børn, bekræftes af den kvantitative undersøgelse, idet godt halvdelen af respondenterne (55%) angiver, at de ”i meget høj grad” (34%) eller ”i høj grad” (21%) havde ønske om, at deres barn skulle gå på en anden skole end distriktsskolen, dengang de skulle vælge skole. Ydermere svarer 12%, at de ”i nogen grad” havde dette ønske, mens kun 28% ”i mindre grad” (5%) eller ”slet ikke” (24%) havde ønske om at fravælge distriktsskolen. 5% af respondenterne husker ikke, hvorvidt de ønskede, at deres barn skulle gå på en anden folkeskole end distriktsskolen.

Knap halvdelen af respondenterne (44%) søgte rent faktisk en anden folkeskole end distriktsskolen til deres barn, men kun 16% af børnene er optaget på en anden skole.

Hvis respondenterne skulle vælge i dag, angiver 56% at have ”meget stor” interesse (33%) eller ”stor” interesse (23%) i at vælge én af de skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, mens 17% har ”nogen interesse”. Kun 20% har ”lille” interesse (3%) eller ”ingen” interesse (17%), mens 7% ikke kan tage stilling. Alt i alt kan der altså identificeres en stor interesse for de skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, blandt forældrene.

Paratheden til at fravælge distriktsskolen afhænger i høj grad af sproglig baggrund, hvilket kommer til udtryk ved, at hele 88% af dem med somalisk baggrund angiver at have stor interesse i at vælge en af de skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, hvis de

skulle vælge i dag, mod mellem 48% og 59% blandt de andre sproggrupper. Forældre med somalisk baggrund er ligeledes den gruppe, der efter eget udsagn har gjort den mest aktive indsats i forbindelse med skolevalget, idet det er angivet, at 88% ansøgte om en anden folkeskole end distriktsskolen mod kun 17% af dem med albansk sprogbaggrund. Henholdsvis 48%, 41% og 25% af dem, der taler arabisk, tyrkisk og urdu, ansøgte om en anden skole.

Udover sproglig baggrund har sociale faktorer kun begrænset indflydelse på forældrenes parathed til at fravælge distriktsskolen. Der er en tendens til, at lidt flere forældre bosiddende i København N (29%) end i Brønshøj (14%) ikke har interesse i at vælge en skole med få tosprogede børn, og endvidere ansøgte færre af de lavest uddannede forældre (folkeskole, erhvervsuddannelse eller studentereksamen) (39%) om at vælge en anden skole end distriktsskolen end forældre med en højere uddannelse (gennemsnitligt 58%). Derudover kan der ikke identificeres nogen relevante baggrundsforskelle.

Som nævnt går 16% af børnene i undersøgelsen i en anden skole end distriktsskolen, mens 84% går i distriktsskolen. Der er flest tilvælgere blandt forældre med albansk sprogbaggrund (97%) og færrest tilvælgere blandt forældre med arabisk sprogbaggrund (76%).

Der er flere fravælgere af distriktsskolen blandt dem, der bor i København N (28%), end blandt dem, der bor i Brønshøj (9%), hvilket dels afspejler, at lidt flere med bopæl i København N (50%) end i Brønshøj (40%) ansøgte om en anden skole¹, og dels afspejler, at optagelsesprocenten på skoler med få tosprogede børn, er højere i København N end i Brønshøj. Desuden er der flere fravælgere blandt forældre med en højere uddannelse end 12 års skolegang (gennemsnitligt 35%) end blandt de lavest uddannede forældre (folkeskole, erhvervsuddannelse eller studentereksamen) (12%), hvilket er i overensstemmelse med, at flere forældre i førstnævnte gruppe ansøgte om en anden skole end distriktsskolen.

Udbredt utilfredshed og bekymring i forhold til distriktsskolen

Utilfredsheden med distriktsskolen blandt de tosprogede børns forældre har store ligheder med de etnisk danske forældres utilfredshed: De er først og fremmest bekymret over de problemer, som de oplever eller frygter gør sig gældende på skolerne med en høj andel af tosprogede børn. Disse bekymringer er identificeret som følgende:

- De tosprogede børns forældre bekymrer sig om deres børns muligheder for at lære det danske sprog og den danske kultur. Disse bekymringer drejer sig om børnenes muligheder for uddannelse, job og velfærd på langt sigt.
- De er bekymrede over det faglige niveau på distriktsskolerne, idet de frygter at børnene ikke lærer nok, at de ikke får tilstrækkeligt med lektier for, at de har for mange vikartimer, at børnene mangler respekt for lærerne, får for lidt opdragelse og at de i det hele taget får alt for vide rammer til at gøre som det passer dem.
- På længere sigt bekymrer forældrene sig i den sammenhæng for problemer med misbrug, umoral og kriminalitet. Nogle fortæller, at der i de ældre klasser på distriktsskolen ryges hash, at der foregår umoralske ting af seksuel karakter mellem nogle af skolebørnene og at

¹ Det bør bemærkes, at denne forskel ikke er statistisk signifikant, men den vil alt andet lige have indflydelse på antallet af optagede elever på andre skoler end distriktsskolerne.

der opstår kriminalitet i sammenhæng med de bander, der opstår, når børnene er overladt til sig selv.

- Desuden er de tosprogede børns forældre bekymrede for børnenes fundamentale trivsel og tryghed på samme måde som forældrene til de etnisk danske børn, som primært udtrykker frygt for, at børnene risikerer at blive udsat for drillerier og mobning.

De afdækkede sammenhænge mellem utilfredshed eller bekymringer og tilbøjelighed til at søge væk fra distriktsskolerne kan hierarkisk udtrykkes således:

1	A. Faglig udvikling Når forældrene bekymrer sig om udviklingen i barnets faglige færdigheder – om de lærer nok. Herunder både dansk sprog og kultur samt modersmål.	B. Profil Når forældrene bekymrer sig for konsekvenserne af skolemiljøets moralske og værdimæssige grundlag eller praksis. At børnene mangler faste rammer og opdragelsesmæssig konsekvens.	C. Tryghed Når forældrene bekymrer sig for barnets tryghed og trivsel i hverdagen, samt for deres muligheder i samfundet på længere sigt.	<i>Udbredt tilbøjelighed til at fravælge distriktsskolen</i>
3	Netværk og kammeratskaber Når forældrene bekymrer sig for barnets muligheder for at indgå i positive og udviklende netværk med etnisk danske børn.			<i>Nogen tilbøjelighed til at fravælge distriktsskolen</i>
4	Fysiske rammer Når indtrykket af skolen, er at de fysiske rammer for leg, udfoldelse og læring er dårlige.			<i>Marginal tilbøjelighed til at fravælge distriktsskolen</i>

Kvantificering af fravalgskriterier for distriktsskolen

De forhold ved distriktsskolen, der ifølge den kvalitative undersøgelse, giver anledning til bekymring blandt forældrene, kan i høj grad genfindes i den kvantitative undersøgelse.

Blandt de forældre, der har fravalgt distriktsskolen, synes de faglige argumenter at veje tungest, idet 29% mener, at børnene lærer for lidt dansk sprog og om dansk kultur på distriktsskolen, 21% mener, at børnene lærer for lidt generelt, og 13% mener, at der er for få lektier.

Distriktsskolernes elevsammensætning fremgår ligeledes som et væsentligt fravalgskriterium, men forældrene er dog splittede i deres opfattelse af en ideel elevsammensætning. Således begrundes 21% af fravælgerne deres fravalg med, at der er for mange tosprogede elever i distriktsskolen, mens 17% mener, at der er for få. For sidstnævnte gruppe vil en skole, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, givetvis ikke være et attraktivt alternativ til distriktsskolen, eftersom disse forældre søger til privatskoler, som virker med hjemlandets

kulturelle og religiøse værdisæt.

Den skæve elevsammensætning på distriktsskolerne vækker bekymring blandt nogle af forældrene for barnets muligheder for at danne netværk og kammeratskaber med danske børn. 13% af fravælgerne giver dette som begrundelse for deres fravalg af distriktsskolen.

Kvantificering af tilvalgs-kriterier for distriktsskolen

De forældre i den kvantitative undersøgelse, der har tilvalgt distriktsskolen, begrundet primært deres tilvalg med, at de ikke havde andet valg (42%), og at skolen ligger tæt på hjemmet (38%). For 11% af forældrene har det spillet en rolle, at ældre søskende i forvejen gik på skolen. Ingen andre faktorer nævnes af mere end 8% af tilvælgerne.

Barrierer overfor at vælge skoler med få tosprogede børn

Selvom der, som beskrevet ovenfor, er stor interesse for skoler med få tosprogede børn, er der visse barrierer, som Københavns kommune må forholde sig til.

Grundlæggende er det en væsentlig barriere for, at tosprogede børns forældre vil vælge skolerne som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, at der er lavt kendskab til mulighederne for at vælge en alternativ skole. Såfremt kendskabet udbredes, vil et stort antal forældre til tosprogede børn med glæde søge skolerne med få tosprogede børn. Samtidig er det dog tydeligt, at en betydelig del af de mindre ressourcestærke og mindre integrerede forældre til tosprogede børn har behov for incitament til at overvinde to primære barrierer:

Manglende transportmulighed

En del af de mindre ressourcestærke forældre til tosprogede børn, som ønsker at fravælge distriktsskolerne, vil i praksis have vanskeligt ved at transportere barnet eller børnene til og fra de skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn. Dette skyldes, at disse skoler i nogle tilfælde ligger noget længere fra bopælen end distriktsskolen. De faktorer, som har indflydelse på forældrenes muligheder i den sammenhæng er, antallet af børn og antallet af voksne i husstanden, om de har bil, arbejdstid, arbejdssted osv. På den baggrund mener nogle af de tosprogede forældre, at det kan være vanskeligt at vælge en af de skoler, som skal tiltrække tosprogede børn.

Det er en entydig konklusion at disse forbehold ophæves, hvis kommunen tilbyder en transportordning til og fra skolen. I den sammenhæng er det ikke så vigtigt, hvilken form transportordningen har (opsamlingssted eller bopælsopsamling). Størstedelen af denne gruppering vil være tilfreds med en transportordning, hvor barnet afleveres/hentes på et centralt opsamlingssted. Dog vil en ordning, hvor barnet hentes ved bopælen, udvide mulighederne for en del af disse forældre. Under alle omstændigheder anbefales det at betragte transportordningen som en hjørnesteen i københavnermodellen, såfremt de skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, skal formå at tiltrække andre end de mere ressourcestærke forældre.

Bekymringer omkring diskrimination

Nogle af de tosprogede børns forældre udtrykker en vis bekymring for, at deres børn kan opleve at blive diskrimineret på en skole med få tosprogede børn. Nogle af disse bekymringer udspringer af andenhåndsberetninger om tosprogede børn, som er blevet socialt isolerede og mobbet og indirekte tvunget til at stoppe på skoler eller i fritidsordninger med overvejende etnisk danske børn. I andre tilfælde udspringer bekymringerne af mere uspecifikke spekulationer om, hvordan skolens ansatte

og forældrene vil reagere, når de skal acceptere et antal tosprogede børn på skolen. Nogle har jo oplevet at blive afvist på de samme skoler, og har måske en oplevelse af at skolens beklagelse ikke var helt reel.

Når disse bekymringer ikke er mere udbredte, end det er tilfældet, vurderes det at hænge sammen med, at de tosprogede forældre har stor tiltro til, at skolerne med en høj andel af etnisk danske børn har mere faste rammer og en højere grad af 'disciplin' end distriktsskolerne, som de kender eller har hørt om.

En vigtig anbefaling til Københavns Kommune og skolerne som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn er, at sikre, at kommunikationen mellem skole og forældre og internt i forældregruppen bliver så positiv og klar som muligt, herunder at være opmærksom på, at der er betydelige risici for, at mindre hændelser kan vokse som følge af misforståelser og fejlfortolkninger af udsagn og handlinger fra skolen eller forældrene til etnisk danske børn. Derfor bør der være udstrakt adgang til tolke, selvom forældrene umiddelbart forstår og taler dansk.

Nogle af forældrene til tosprogede børn giver udtryk for at Københavnermodellen for Integration kan opfattes diskriminerende, hvis man alene er opmærksom på den side, som omhandler skolerne med få tosprogede børn. Til illustration af dette: Selvom forældre tidligere i interviewet er blevet præsenteret for projektets helhed med både skoler som er udpeget til at tiltrække hhv. få og mange børn, kan de senere i interviewet pludselig spørge, hvorfor det kun er de tosprogede børn, som skal 'flyttes'. Dette indikerer, at tanker om diskrimination er nærliggende for målgruppen. På denne baggrund anbefales Københavns Kommune at kommunikere særdeles klart og tydeligt omkring københavnermodellens helhed. På baggrund af erfaringerne fra interviewene anbefales det at sikre, at kommunikationen af Københavnermodellen for integration bliver gentaget i indskrivnings- og indskolingsfasen og at forældrene her får let adgang til stille spørgsmål, dvs. at kommunikationen i vid udstrækning bliver personlig og med tolkning, frem for udelukkende baseret på skriftlige informationsmaterialer.

Incitament til at vælge et alternativ til distriktsskolen

Det væsentligste incitament blandt mange forældre til tosprogede børn til at vælge et alternativ til distriktsskolen er, hvis der går mange etnisk danske børn på skolen. Høj andel af danske børn på skolen er i vid udstrækning associeret med en velfungerende skole, som adskiller sig fra distriktsskolen ved højere grad af tryghed for, at børnene lærer og trives. Skoler med høj andel af etnisk danske børn opfattes at give:

- *Et højere fagligt niveau*, herunder bedre muligheder for at lære dansk sprog og kultur. Et højere fagligt niveau og mulighederne for at lære dansk sprog og kultur er de mest centrale og gennemgående incitament blandt de tosprogede børns forældre til at vælge en alternativ skole.
- *Bedre undervisning*, forklaret ved at børnene får (flere) lektier for, at der er færre vikartimer samt lærere, som klart giver faste rammer for børnenes adfærd og opførsel.
- *Bedre lærere*, forklaret ved lærere som er i stand til at få job på de mere velfungerende og attraktive skoler.

- *Flere velfungerende børn*, som behandler hinanden ordentligt. Det er en udbredt opfattelse blandt de tosprogede børns forældre, at de lokale distriktsskoler har mange problemer med børn, som fungerer dårligt og behandler hinanden dårligt. Man bekymrer sig både for drilleri, mobning og vold og på længere sigt om problemer med misbrug (hash), umoral (hændelser af seksuel karakter) og kriminalitet (hvor bander er det gennemgående tema).

Som det fremgår, centrerer incitamenterne for at vælge et alternativ til distriktsskolerne sig om færdighedsmæssig læring og rammerne for læring, snarere end om barnets umiddelbare trivsel og tryghed i hverdagen. Den fremherskende holdning er, at uddannelse giver en mere tryk fremtid for barnet. Som sådan drejer ønsket om et højere fagligt niveau sig egentlig om tryghed, blot set i et længere perspektiv.

For en del af de tosprogede børns forældre er privatskoler, som virker med hjemlandets kulturelle og religiøse værdisæt, et attraktivt alternativ til distriktsskolen. For nogle vil disse skoler også være et mere attraktivt alternativ end en skole i Københavnermodellen for integration, som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever. Det er fortolkningen, at dette for en betydelig del af denne gruppes vedkommende kunne være anderledes, såfremt der blev tilbudt bedre muligheder for modersmålsundervisning. I den sammenhæng er det væsentligt at gøre opmærksom på, at nogle af disse forældre ikke er klar over, at de har ret til at deres børn modtager modersmålsundervisning, og der i andre tilfælde er problemer omkring transport mellem distriktsskolens fritidsordning og modersmålsundervisningen.

Relevante budskaber om skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever, til tosprogede børns forældre

I prioriteret forsigtig rækkefølge vurderes følgende budskaber om det positive i at vælge skolerne, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, at være nødvendige og tilstrækkelige:

Klare udsagn fra skolen om, at tosprogede elever og forældre er velkomne på skolerne.

Det er afgørende for københavnermodellens succes både på kort og længere sigt, at forældre til tosprogede børn føler, at børnene og de selv er velkomne på skolen. Som nævnt ovenfor er der en vis latent mistro til, at dette vil være tilfældet, og en vis begrænset bekymring for, at tosprogede børn vil blive isolerede. Som det også er nævnt ovenfor, er det vurderingen og anbefalingen, at dette tema behandles særdeles grundigt. Det er vurderingen, at dette budskab – på et eller andet niveau – skal inkludere forklaringen om københavnermodellen som helhed, således at de tosprogede børns forældre kan se, at indsatsen også rettes mod forældre til etnisk danske børn. Det er endvidere anbefalingen, at udsagnet kommunikerer gennem demonstration (f.eks. arrangementer eller møder på skolen) frem for som budskaber i trykt eller mundtlig kommunikation ud fra den betragtning, at hvorvidt man føler sig velkommen i høj grad beror på, hvad man oplever i mødet med andre personer.

Skolen har en høj andel af etnisk danske børn eller få tosprogede børn

Dette budskab er vel i sig selv fundamental information omkring københavnermodellen. Under alle omstændigheder er dette budskab positivt og let at forstå for de tosprogede børns forældre, for hvem en høj andel af etnisk danske børn indebærer en lang række positive associationer, herunder at skolen både har et højere fagligt niveau og strammere normer end distriktsskolen. Skulle man pege på ét enkelt budskab om skolerne som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, ville dette være det væsentligste for at skabe interesse blandt de tosprogede børns forældre for at vælge en af disse skoler.

Skolen har et højt fagligt niveau

Som nævnt medvirker fokus på indlæring af faglige færdigheder og et højt fagligt niveau til at skabe tryghed blandt mange tosprogede børns forældre. Derfor kan dette budskab medvirke til at skabe interesse for og tryghed ved at vælge en af de skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn.

I forhold til de præsenterede forslag til indsatser i skolerne, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, vækker de følgende størst genklang, fordi de forstås at indebære, at skolen prioriterer et højt fagligt niveau:

- Skolen holder øje med elevernes faglige udvikling – evaluering af opnåede kompetencer, regelmæssig testning og tydelig tilbagemelding til elever og forældre.
- Skolen sætter ind over for elever med faglige problemer – specialundervisning, sprogcenter og lektiecafé.

I undersøgelsen siger mange af de tosprogede børns forældre, at de gerne ville oplyses om, at skolerne, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, havde et højere karaktergennemsnit eller at en større andel af eleverne fik en videregående uddannelse mv. end på distriktsskolen. Sådanne oplysninger ville størsteparten opfatte som konkrete og håndfaste beviser på skolernes kvaliteter.

Skole, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, har "faste rammer" og "disciplin"

De tosprogede børns forældre efterlyser faste rammer for eleverne. De mener, at skolen skal spille en mere markant og tydelig rolle i børnenes opdragelse. De ønsker at se, at børnene har respekt for lærerne, at de laver deres lektier og opfører sig pænt over for hinanden og at skolen griber ind, hvis det ikke er tilfældet. På længere sigt ønsker de tryghed for, at skolen griber ind, hvis der opstår problemer omkring eksempelvis kriminalitet eller hashrygning.

Selvom det ikke er indgået direkte i undersøgelsen, er det vurderingen, at følgende indsatsforslag fra skoler med mange tosprogede børn også vil være relevante for de tosprogede børns forældre i forbindelse med skolerne som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever.

Skoleinspektøren modtager eleverne ved skolens indgang om morgenen i den første periode.

Aftalte normer i lærergruppen vedr. indgreb overfor negativ elevadfærd

Disse forslag ville demonstrere synlig ledelse for forældrene og kan som sådan medvirke til at give tillid til faste rammer og disciplin.

Transportordning

Budskabet om, at tilbudet om plads på skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever, hænger sammen med en transportordning, vurderes at være nødvendigt for at skabe interesse blandt de mindre ressourcestærke familier.

Forsikring / tilbud om modersmålsundervisning

Hvis tilbudet om en plads på en skole, som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever, hænger sammen med et tilbud om modersmålsundervisning eller transport til eksisterende modersmålsundervisningsordning, vurderes det, at disse skoler vil have bredere interesse i de

grupper, som er svagere integreret og mindre orienteret mod dansk kultur. Baggrunden for denne anbefaling er, at nogle ikke er klar over, at de har krav på modersmålsundervisning, og at andre oplever problemer med at følge modersmålsundervisningen, fordi der ikke er transportmulighed til og fra fritidsordningen.

Betydningen af de specifikke budskaber og indsatsforslag til skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede elver, for forældrenes motivation

Undersøgelsen har afdækket, hvilken betydning nedenstående indsatser kan forventes at have på forældrenes motivation for at tage i mod et tilbud om en plads på en skole som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever:

1. Tryghed

- 1. Klare udsagn fra skolen om, at tosprogede elever og forældre er velkomne.*
Afgørende betydning for forældrenes motivation. Er beskrevet ovenfor.
- 2. Transportordning, taxa/busser, indtil børnene selv kan tage til skole.*
Afgørende betydning for forældrenes motivation og muligheder. Er beskrevet ovenfor.
- 3. Tosproget lærer ansat på skolen.*
Ikke afgørende for forældrenes motivation. Mange siger, at det er en god idé. Nogle stiller sig lidt kritisk over for, om det er et relevant sprog, læreren mestrer, og enkelt er skeptiske over for, om læreren vil være tilstrækkeligt tilstede.
- 4. Sammenhæng mellem skole og fritidsinstitution, fx tosproget lærer, som også er med i fritidsordningen.*
Ikke afgørende for forældrenes motivation. Mange siger, at det er en god idé. Det er vurderingen, at mange har svært ved at forstå indholdet i og intentionerne med dette punkt.
- 5. Hjemmebesøg til alle skolebegyndere, hvor man kan møde klasselæreren.*
Ikke afgørende for forældrenes motivation. Delte meninger om det er en god idé.
- 6. Lærere (og børn) uddannes i konflikthåndtering: Københavns Kommunes elevmægleruddannelse.*
Ikke afgørende for forældrenes motivation. Mange siger, at det er en god idé. Det er vurderingen, at mange kun i begrænset udstrækning forstår indholdet af denne indsats.

2. Faglighed

- 1. Børnehaveklasseledere og lærere efteruddannes i "dansk som andetsprog" og i at undervise tosprogede i øvrige skolefag.*
Ikke afgørende for forældrenes motivation. Få forstår betydningen eller er opmærksomme på problemstillingen. Det er vurderingen, at dette forslag ikke umiddelbart er et egnet budskab i kommunikationen af skolerne som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn.

2. *Skolen holder øje med elevernes faglige udvikling – evaluering af opnåede kompetencer, regelmæssig testning og tydelig tilbagemelding til elever og forældre.* Vigtigt, om end ikke afgørende for forældrenes motivation. Er beskrevet ovenfor.
3. *Ressourcer til undervisning i ”dansk som andetsprog”.* Se 2.1.
4. *Skolen sætter ind over for elever med faglige problemer – specialundervisning, sprogcenter og lektiecafé.* Vigtigt, men ikke afgørende, for forældrenes motivation. Er beskrevet ovenfor.

3. Kammerater og netværk

1. *Gruppevis klasseplacering, fx med udgangspunkt i kammeratskabsgrupper fra børnehave.*
Ikke afgørende for forældrenes motivation. Nogle prioriterer ikke umiddelbart dette tema så højt, som f.eks. fagligheden mens nogle, især med større kendskab til dansk kultur og pædagogik, siger at det er vigtigt, fordi de prioriterer barnets sociale netværk i skolen højt.
2. *Klasselæreren har fokus på det sociale liv uden for skolen. Holder øje med, at alle børn trives og at der er et godt legemiljø i klassen.*
Se 3.1.
3. *Skolen har fokus på at styrke klassens sociale liv i fritidsordning og uden for skoletid.*
Se 3.1.

4. Skolens profil

1. *Fokus på mangfoldighed, rummelighed og kulturmøde*
Det er vurderingen, at denne indsats ikke egner sig til kommunikation over for målgruppen, eftersom mange ikke forstår begreberne. For andre betyder begreberne blot, at skolen accepterer tosprogede børn.

Forældrenes reaktioner på forslagene er generelt meget positive. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at forældrene har vanskeligt ved at forstå indholdet af en del af forslagene. Det er således vigtigt at Københavns kommune skelner mellem den effekt, som man vurderer, at et forslag vil have for integrationsprojektet, og så den kommunikative effekt, som et forslag kan have på forældrenes motivation for at vælge en skole med få tosprogede børn. Resultaterne i denne undersøgelse drejer sig selvsagt kun om det sidstnævnte.

Kvantificering af faktorer med betydning for oplevelsen af en god skole

I den kvantitative undersøgelse er det blevet afdækket, hvorvidt en række faktorer har betydning for forældrenes oplevelse af en god skole. Nogle af faktorerne overlapper med indsatserne belyst i den kvalitative undersøgelse, mens andre er specifikke for den kvantitative undersøgelse.

Tryghed

- *Skolen viser tydeligt, at tosprogede børn og deres forældre er velkomne.*
86% af forældrene tillægger det ”meget stor” (60%) eller ”stor” (26%) betydning, at de føler sig velkomne, mens 7% tillægger det ”nogen” betydning. 7% tillægger det ”lille” (3%) eller ”ingen” (4%) betydning. 1% kan ikke tage stilling.

Særligt forældre, der taler somalisk (100%) og urdu (100%), mener, at det har stor betydning, at de føler sig velkomne i skolen.

- *Der er en transportordning, så børnene bliver kørt i skole med bus eller taxa, indtil børnene selv kan tage til skole.*
74% af forældrene mener, at det har ”meget stor” (51%) eller ”stor” (24%) betydning, at der er en transportordning, mens 6% mener, at det har ”nogen” betydning. 16% tillægger det ”lille” (3%) eller ”ingen” (13%) betydning. 4% kan ikke tage stilling.

Især forældre med en somalisk sprogbaggrund (94%) lægger vægt på, at der er en transportordning, mens forældre med en arabisk sprogbaggrund (65%) er den gruppe, der finder det mindst relevant.

- *Lærere og børn uddannes i konflikthåndtering.*
76% af forældrene tillægger det ”meget stor” (51%) eller ”stor” (25%) betydning, at lærere og børn uddannes i konflikthåndtering. 15% tillægger det ”nogen” betydning, mens 6% tillægger det ”lille” (3%) eller ”ingen” (3%) betydning. 3% kan ikke tage stilling.

Forældre, der taler urdu (100%) eller somalisk (94%), mener i højere grad end forældre med anden sprogbaggrund (gennemsnitligt 73%), at det er vigtigt, at lærere og elever uddannes i konflikthåndtering.

- *Alle børn i familien kan gå på den samme skole.*
66% mener, at det har ”meget stor” (43%) eller ”stor” (23%) betydning, at alle børn i familien kan gå på den samme skole. Dette niveau ændrer sig ikke, hvis man ser bort fra de forældre, der kun har ét barn. 8% mener, at det har ”nogen” betydning, mens 22% mener, at det har ”lille” (5%) eller ”ingen” (16%) betydning. 4% kan ikke tage stilling.

Det er især forældre, der taler urdu (100%) og somalisk (94%), der lægger vægt på, at alle børn i familien kan gå på samme skole, mens kun 31% med tyrkisk sprogbaggrund finder det betydningsfuldt.

Faglighed

- *Børnene på skolen lærer mere end på andre skoler.*
92% af forældrene tillægger det ”meget stor” (57%) eller ”stor” (34%) betydning, at børnene på skolen lærer mere end på andre skoler, mens 5% tillægger det ”nogen” betydning. 2% tillægger det ”lille” (1%) eller ”ingen” (1%) betydning. 1% kan ikke tage stilling.

Generelt er der udbredt enighed blandt alle sproggrupper om, at det er vigtigt, at børnene lærer mere på skolen end på andre skoler, men forældre, der taler urdu, skiller sig dog ud ved, at alle i denne sproggruppe finder det betydningsfuldt.

- *Skolen tilbyder specialundervisning, sprogcenter og lektiecafé til elever med faglige problemer.*
88% af forældrene angiver, at det har ”meget stor” (59%) eller ”stor” (29%) betydning, at skolen tilbyder specialundervisning, sprogcenter og lektiecafé til elever med faglige problemer. 7% mener, at det har ”nogen” betydning, mens 3% ikke mener, at det har nogen betydning. 3% kan ikke tage stilling.

Andelen, der mener, at det har betydning, at skolen tilbyder specialundervisning mm., varierer ikke signifikant mellem de forskellige sproggrupper.

- *Skolen tilbyder modersmålsundervisning.*
94% af forældrene tillægger det ”meget stor” (73%) eller ”stor” (21%) betydning, at skolen tilbyder modersmålsundervisning, mens 3% tillægger det ”nogen” betydning. 3% tillægger det ”lille” (1%) eller ”ingen” (2%) betydning.

Alle forældre, der taler urdu eller albansk, finder det betydningsfuldt, at skolen tilbyder modersmålsundervisning.

Skolens profil

- *Der er flest etnisk danske børn på skolen.*
Knap halvdelen af forældrene (48%) tillægger det ”meget stor” (29%) eller ”stor” (19%) betydning, at der er flest etnisk danske børn på skolen, mens 11% tillægger det ”nogen” betydning. 36% mener, at det har ”lille” (13%) eller ”ingen” (23%) betydning.

Flest forældre med somalisk sprogbaggrund (81%) anser det som betydningsfuldt, at der er flest etnisk danske børn på skolen, mens færrest med arabisk sprogbaggrund (29%) lægger vægt på dette forhold. Hele 48% af dem med arabisk sprogbaggrund mener ikke, at det har betydning, at der er flest etnisk danske børn på skolen.

- *Skolen har faste rammer og disciplin.*
89% af forældrene angiver, at det har ”meget stor” (62%) eller ”stor” (27%) betydning, at skolen har faste rammer og disciplin. 6% mener, at det har ”nogen” betydning, mens 4% tillægger det ”lille” (1%) eller ”ingen” (3%) betydning. 1% kan ikke tage stilling.

Alle forældre, der taler urdu eller somalisk, fremhæver vigtigheden af, at skolen har faste rammer og disciplin.

Nogle vil fravælge skoler med få tosprogede børn

Der er imidlertid også forældre til tosprogede børn, som vil være mindre tilbøjelige til at vælge en skole som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever, selvom de fik muligheden. De ses i to hovedgrupper:

- De som søger privatskoler
- De som er tilfredse med distriktsskolen

De som søger privatskoler

Disse grupperinger søger ofte til muslimske privatskoler. Børnene starter typisk i distriktsskolen, men forældrene har planer om at flytte børnene efter indskolingen. Når de ikke begynder i privatskolerne fra skolestart, hænger det angiveligt sammen med, at disse privatskoler ikke tilbyder indskolingsklassetrinene.

Når en del af de tosprogede børns forældre vil foretrække privatskolerne frem for en folkeskole med få tosprogede børn, hænger det enten sammen med, at de har et ønske om at barnet skal gå i en skole som lægger større vægt på undervisning i modersmålet, på at skolen drives og virker i overensstemmelse med et kulturelt og/eller religiøst værdisæt, som de ikke finder i folkeskolen,

eller at forældrene lægger vægt på, at børnene i privatskolerne får et netværk af samme kulturelle og/eller religiøse baggrund. Men i alle tilfælde spiller bekymring om børnenes faglige udvikling også en rolle.

På den baggrund er vurderingen, at en del af forældrene til tosprogede børn ville foretrække en privatskole frem for en skole som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, og at nogle ville være tilbøjelige til at flytte deres børn fra en skole, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, efter indskolingen, medmindre de tydeligt oplevede, at disse skoler varetog deres interesser omkring (udvidet) modersmålsundervisning, netværksdannelse inden for baggrundskultur samt muligvis normer og værdier i bredere forstand.

De som er tilfredse med distriktsskolen

Resultaterne kan med forbehold tyde på, at der blandt de somaliske forældre er en højere tilfredshed med distriktsskolerne og desuden en række forbehold over for skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn. Tilfredsheden ser ud til at dreje sig om, at distriktsskolen tilbyder geografisk nærhed, godt skole-hjem-samarbejde og en tryghed i og med, at der er en større gruppe af somaliske børn på skolen. Barriererne over for skoler som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, drejer sig om adskillelse af søskende på forskellige skoler og at somaliere på en sådan skole vil være en minoritet over for en majoritet af danske børn. Såfremt disse resultater var generaliserbare, ville de somaliske forældre være mindre tilbøjelige til at vælge skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn, end andre grupper. Men som nævnt i indledningen kan disse resultater ikke generaliseres pga. vanskeligheder med at gennemføre disse interview.

Forældre til tosprogede børn som målgruppe for kommunikation om skolevalg

Det er væsentligt at slå fast, at gruppen af forældre til tosprogede børn i Københavns Kommune er særdeles uhomogen. Når vi under ét beskriver behov og ønsker blandt forældrene i de etniske grupperinger og anskuer dem som en målgruppe for en kommunikationsindsats, er det hensigtsmæssigt at være bevidst om, at gruppen har en betydelig spredning på flere centrale dimensioner.

Nogle af de afgørende forskelle inden for gruppen af forældre til tosprogede børn er:

Sproglige færdigheder og kulturelle forudsætninger

Afhængigt af hvor længe man har boet i Danmark, hvilken uddannelsesmæssig baggrund man har, hvor dybt integreret man er i det danske samfund og hvor store forskelle der er mellem kulturen og livsformen i ens oprindelsesland og i Danmark, har man vidt forskellige færdigheder og forudsætninger for at forstå kommunens budskaber vedr. skolevalg, indgå i kommunikation med skolerne osv. På et mere konkret niveau betyder det, at der er forskelle på, hvor nemt man har ved at forstå pædagogiske og sociale begreber, som mange etniske danskere er vokset op med og ikke stiller spørgsmål ved. Helt konkret betyder det, at man har forskellige forudsætninger for at forstå, hvorfor det er godt for et tosproget barn at gå på en skole med en høj andel af etnisk danske børn.

Værdimæssig og fremtidig orientering

Der er betydelige forskelle på opfattelserne af, hvad der er en god skole, en god lærer og gode klassekammerater, afhængigt af, om man søger en skolegang, som har et overordnet religiøst værdisæt eller ej. Eller afhængigt af, om man ser sin families fremtid i Danmark eller i et andet land med en anden kultur og et andet sprog. Ser man sin fremtid uden for Danmark og måske i et land med en muslimsk kultur, har man andre ønsker til barnets kulturelle og sproglige udvikling, end hvis man ser sin fremtid som borger i Danmark. Mere konkret betyder det, at der er forskelle på, hvilken gyldighed man tillægger de danske værdier og normer omkring eksempelvis skolegang, pædagogik, skoleklassen og sociale trivsel. Og helt konkret betyder det, at motivationen for at vælge en skole med høj andel af etnisk danske børn er forskellig.

I en forsimplet form kan man på ovenstående baggrund beskrive bredden i udfordringerne omkring at kommunikere til målgruppen om deres valg af skole således:

		Sproglige færdigheder og kulturelle forudsætninger	
		Udvidede	Begrænsede
Værdimæssig og fremtidig orientering	Dansk kultur	Højere motivation og udvidede kommunikationsmuligheder	Højere motivation og begrænsede kommunikationsmuligheder
	Anden kultur	Lavere motivation og udvidede kommunikationsmuligheder	Lavere motivation og begrænsede kommunikationsmuligheder

Skemaet illustrerer det undersøgelsesresultat, at der på den ene side er en klar sammenhæng mellem, hvor man ser sin fremtid og hvilken grad af motivation man har for at søge en skole med en høj andel af etnisk danske børn, og hvad det indebærer af oplevede fordele. På den anden led illustrerer skemaet, at der er en klar sammenhæng mellem forældrenes sproglige færdigheder og kulturelle forudsætninger og hvilke muligheder, der findes for at kommunikere til målgruppen.

Mulighederne for at kommunikere til målgruppen drejer sig både om medier (trykt information vs. personlig kommunikation) og hvilke begreber og argumenter, der kan indgå i kommunikationen. Eksempelvis er der vidt forskellige muligheder for at kommunikere, at skolen har et udvidet samarbejde med fritidsordningen, hvor nogle ikke umiddelbart vil forstå, hvilket formål det kan tjene, mens andre vil have dårlig forudsætninger for overhovedet at forstå, hvad det kan indebære.

Tanken med ovenstående segmentering er, at den kan anvendes i forbindelse med debat og planlægning af mere præcist hvilke dele af målgruppen, kommunen vil fokusere på. Såfremt kommunen eksempelvis ønsker at tiltrække den ”vanskeligste” kvadrant til skolerne som er udpeget til at tiltrække tosprogede elever, kræver det andre midler og ressourcer, end hvis man vælger at fokusere på den ”nemteste” kvadrant.

Undersøgelsens konklusioner og anbefalinger vedrørende budskaberne til de tosprogede børns forældre om at vælge skolerne med få tosprogede børn, kan indsættes i skemaet således:

Anbefalede budskaber og indsatser for at skabe motivation for at vælge skoler, som er udpeget til at tiltrække tosprogede børn		Sproglige færdigheder og kulturelle forudsætninger	
		Udvidede	Begrænsede
Værdimæssig og integrationsmæssig orientering	Dansk	<ul style="list-style-type: none"> • Information om at skolen har: <ul style="list-style-type: none"> ○ En høj andel af etnisk danske børn ○ Faste normer og rammer for acceptabel adfærd og evt. konsekvenser for uacceptabel adfærd. ○ Et højt fagligt niveau • Klare udsagn om og demonstration af, at tosprogede børn og deres forældre er velkomne på skolen. 	+ Transportordning
	Anden	+ Modersmålsundervisning (evt. udvidet) og praktiske arrangementer (især transport) omkring dette.	Begrænsede muligheder – vælger ofte (religiøse) privatskoler med fokus på oprindelseslandets sprog og kultur.

Del 2

3. Forældrenes kriterier for skolevalg

3.1. Baggrund for fravalg af distriktsskolen

Det gør sig gældende for undersøgelsen, at de tosprogede forældre, der har fravalgt distriktsskolen, har taget dette valg på baggrund af en oplevelse af en række problematiske forhold ved denne skole. Fravalget er taget på baggrund af bekymringer og problemstillinger, som kan relateres til:

- Høj andel af tosprogede børn
- Manglende faglighed og mange vikarer
- Manglende disciplin
- Utrygt miljø i lokalområdet og på skolen

3.1.1. Høj andel af tosprogede børn

Det er en fremherskende holdning hos fravælgerne, at det er et problem, at der er for mange tosprogede børn på deres distriktsskole. Dette begrundes med, at deres børn får sværere ved at lære dansk sprog og kultur og at undervisningsniveauet bliver lavt, når de går på en skole med andre tosprogede, der kun taler deres modersmål.

En anden konsekvens af at gå på en skole med mange tosprogede er, ifølge forældrene, at det forringer mulighederne for at opnå samme muligheder som etnisk danske børn, når skolen ligger i et område, hvor der udelukkende bor flygtninge og indvandrere. Nogle forældre påpeger, at det ikke alene er antallet af tosprogede, der afgør, om skolen er god, men at det f.eks. også er afgørende, at lærerne sætter faste rammer for børnene.

”Der er for få danske børn på min distriktsskole. De danske er utilfredse med den, så derfor er jeg også utilfreds – hvis de danske er utilfredse med skolen, hvordan skulle jeg så kunne være tilfreds?” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Miljøet var ikke godt på skolen. Der er for mange udenlandske børn på skolen i vores distrikt.” (Kvinde, fravælger, skole, urdu)

”Der er ikke så mange danskere på vores distriktsskole, - hvad skal han der? Alle er arabere eller tyrkiske, og så taler de på deres eget sprog.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Hvis de ikke er sammen med danske børn, kan de ikke lære dansk ordentligt.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”95 % er ikke danskere på skolen i vores distrikt og det er et problem, fordi de ikke kan blive integreret i Danmark, og undervisningsniveauet er så lavt. Jeg kan ikke hjælpe mine børn med lektier, og han kan heller ikke få hjælp fra skolen. Vi bor i en ghetto, for vi har ingen forbindelse til resten af samfundet. Det er et isoleret område fra resten af det danske samfund. Naboerne er indvandrere og flygtninge, - og

buschaufførerne, lærerne og børnene i skolen og lokalområdet er også indvandrere.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Det er ikke nok, at skolen har få tosprogede, - det er ikke kun det.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Det betyder ikke så meget for mig, [om der er mange danske børn]. Det der betyder noget er, at skolen tager hånd om dens problemer. Jeg kan godt lide min skole, fordi der er opsyn i skolegården. Mit barn er aldrig blevet slået, og lærerne holder fast i tidspunkter og aftaler og kontrollerer, om børnene har lavet lektier.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

3.1.2. Manglende faglighed og mange vikarer

Flere respondenter fremhæver, at fagligheden på distriktsskolen ligger på et for lavt niveau. Dette begrundes med, at børnene ikke får nok lektier for og ikke kan få specialundervisning, hvis barnet f.eks. er ordblindt. Desuden anses det store antal vikarer og de mange problembørn i skolerne som en forringelse af fagligheden og betragtes som et udtryk for den manglende disciplin og organisering på skolen.

”Ofte får børnene ikke lektier for på vores distriktsskole. Læreren siger, at det ikke passer. Når børnene kommer hjem, tjekker vi, om de har lektier, men de får ikke så mange lektier for, som jeg synes, de skulle have. Det er ikke kun lærernes skyld. De har mange vikarer, så eleverne kommer meget bagud.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Min søn går på distriktsskolen, men jeg har valgt en anden folkeskole til min datter, fordi jeg ikke var tilfreds med vores distriktsskole. Min søn er ordblind, så jeg søgte om ekstratimer, men kommunen gav ikke svar. Derfor har jeg valgt en anden skole til min datter.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Der er for stort lærerskift, og der er også mange problembørn på skolen i mit distrikt.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Der er ikke faste lærere på min distriktsskole. Der er for mange vikarer – det er lidt underligt.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

3.1.3 Manglende disciplin

Derudover har flere respondenter fravalgt distriktsskolen på baggrund af en oplevelse af, at der mangler faste regler og disciplin. Dette begrundes f.eks. med, at der ikke er opsyn med eleverne, så de frit kan bevæge sig uden for skolen i timerne og at lærerne ikke sætter regler for god opførsel. En respondent har valgt en katolsk privatskole til sit barn, selvom hun er muslim, fordi der er mere disciplin på denne skole end i distriktsskolen. Dette valg er taget på trods af ønsket om en skole uden en religiøs retning.

”Skolen i mit distrikt er ikke en god skole. Lærerne har ingen regler.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Der mangler disciplin i folkeskolen, der mangler mange ting i folkeskolen, det må i orden før det lykkes.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Der er heller ikke opsyn med børnene. Når der ikke er frikvarter, løber børnene uden for skolen. Mange børn fra distriktsskolen står ved kiosken, fordi de har vikarer.”
(Mand, fravælger, skole, urdu)

”Jeg har to børn, en pige, der går på en katolsk skole på Nørrebro, og en dreng i børnehave på Østerbro. Jeg vil gerne have ham på en god folkeskole, men det kommer nok ikke til at gå. Jeg vil helst have en kommuneskole. Jeg er vokset op i Danmark og er gået i kommuneskole, og i min tid fungerede kommuneskolerne godt. Dem, jeg gik med, er alle blevet til noget. Privatskoler behøver ikke være bedre end kommuneskoler. Jeg har valgt en katolsk skole, men der er også muslimske skoler, hun kunne starte på. Man vil automatisk vælge en retning, hvis man vælger privatskole. Jeg vil hellere have en lige line uden religiøs retning. Min datter skulle i kirken og bede for paven, da han døde, og det synes jeg ikke om. Vi er muslimer, men jeg synes ikke, det er modstridende, at vælge en katolsk skole, for der er mere disciplin. Der mangler disciplin i folkeskolen. De muslimske og de katolske skoler har meget til fælles, for de har begge deres retningslinier.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

Nogle respondenter fremhæver lærernes kultur og traditioner, der adskiller sig fra respondenternes, som forklaring på den manglende disciplin. Blandt flere forældre udtrykkes en bekymring for, at de moralske og religiøse regler, normer og værdier, som børnene lærer derhjemme bliver undermineret i skolen af lærerne, da de ikke opstiller de samme regler og faste rammer. Det forventes desuden, at skolen har en opdragende rolle, som den, ifølge respondenterne, ikke lever op til. Dette medfører, at børnene føler sig splittede mellem skolen og hjemmet.

”En skole [er ikke god], hvis der ikke er faste regler og den er ligeglad med, om de laver lektier. Danskerne giver mere fred til børnene.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Det er [vigtigt, at der er disciplin] fordi, børn trives to steder: hjemme og i skolen – der er to dele. Skolen har en rolle i opdragelsen. I skolerne er der ingen hindringer, der er ingen barrierer, der er ingenting, der er forbudt. Personligheden bliver splittet, når man må noget i skolen, som man ikke må derhjemme.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Ifølge vores tradition, så er det sådan, at når faderen siger, at sådan skal det gøres, så er moderen enig, og når moderen siger noget, er faderen enig. Jeg kan se, at nogle børn lærer noget, som strider imod, hvad forældrene mener (...)Børnene kommer med noget, der er rigtigt i skolen, men ikke rigtigt derhjemme. Det kan være, at lærernes religion, kultur og traditioner er forskellige fra vores.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Der var engang, hvor mit barn sagde, at han har spist pasta med kødsovs – jeg sagde, at det var okay, men min mand var bange for, at det var svinekød. Bagefter overbeviste jeg min mand om, at der ikke var svinekød i, fordi lærerne havde sagt, at det var der ikke. Min mand skal ikke hele tiden bekymre sig om, om børnene spiser svinekød. Jeg har tillid til pædagogerne, det er vigtigt.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

3.1.4 Utrygt miljø i lokalområdet og på skolen

Nogle respondenter begrundet fravalget eller ønsket om fravalg af distriktsskolen med, at de ikke bryder sig om lokalområdet, hvor skolen ligger, bl.a. pga. den kriminalitet, der er i området. Der udtrykkes en bekymring for, at børnene vil blive påvirkede af det hårde lokale miljø og dermed selv havner i kriminalitet, hvis de går på distriktsskolen.

”Det er klart, at der nogle ting, jeg ikke kan lide, hvor jeg bor, - den måde unge opfører sig på - både danskere og indvandrere. Det er ikke fordi, at der er en kultur, der er mere værdifuld end andre, det er mere det lokale miljø, jeg ikke kan lide.”
(Kvinde, fravælger, børnehaven, albansk)

”Jeg kan ikke se en fremtid for mine børn, hvor vi bor, for jeg er bange for, at de havner i den kriminalitet, der er i området.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, tyrkisk)

Andre respondenter udtrykker, at der er et utrygt miljø på distriktsskolen, fordi børnene ryger, slås og taler uopdraget på skolen. Desuden oplever nogle forældre, at de tosprogede elever føler sig socialt isolerede, når de f.eks. ikke taler så godt dansk som de etnisk danske børn i klassen.

”Den anden skole har dårlige mennesker, der ryger. Jeg kender ikke lærerne på den anden skole. På min distriktsskole er lærerne ligeglade. Jeg har hørt, at børnene slås. Jeg kender mange familier i vores distrikt og de siger, at det ikke er en god skole.”
(Mand, fravælger, skole, urdu)

”Mit barn føler sig meget glad for at være i privatskole, fordi der er ikke så stor forskel på skole og hjemme. Mange gange kom han sur hjem, da han gik på skolen i vores distrikt. De danske børn taler bedre dansk, og derfor blev han sur, og han sad meget alene – han underholdt sig selv. Der var mange danske børn i klassen. De arabiske børn var meget frække og lærte mit barn grimme ord. Mine børn er stille og rolige og accepterer – de siger ikke grimme ord, selvom de godt kender dem.”
(Kvinde, fravælger, børnehaven, arabisk)

3.2. Årsagerne til at vælge en alternativ folkeskole eller privatskole

Der er forskellige årsager blandt respondenterne til at vælge en alternativ skole afhængigt af, om de finder det vigtigst, at barnet bliver undervist i dansk sprog og kultur, eller om man ønsker, at barnet skal lære modersmål og religion.

At indføring i dansk sprog og kultur prioriteres af nogle forældre, kommer til udtryk ved, at de har valgt en alternativ folkeskole, hvor der er et godt sammenhold blandt de etnisk danske og de tosprogede elever, og hvor der lægges vægt på menneskeligt ligeværd.

”Jeg kan godt lide, at udenlandske børn og danske børn har det godt sammen og er gode venner – de slås ikke, og der er en god stemning.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Det menneskelige ligeværd holder man meget på på den folkeskole, jeg har valgt. Gennem det, jeg har kendskab til, og de kontakter jeg har, har jeg ikke kunne mærke, at der var nogle problemer.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

Andre forældre, der lægger vægt på, at barnet lærer modersmål og religion, har valgt en privatskole, hvor der går mange andre elever med samme modersmål og kultur. Det påpeges desuden, at barnet får øget selvværd ved at lære om dets oprindelige kultur og religion.

”[Folkeskolerne i København] er gode, men vi har valgt en privatskole, for at vores børn skal lære vores sprog og få selvtillid, når der er mange andre, der ligner dem. Men det var også godt på distriktsskolen. Privatskolen er en arabisk skole, hvor de lærer arabisk og om islam.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

[Det gode ved den privatskole, jeg har valgt, er,] at de lærer arabisk, og at de taler om religion. Selvfølgelig skal han også lære dansk, men han skal også lære at læse koranen. Han får mere selvtillid, fordi der er mange, der ligner ham og har de samme traditioner. Der er ingen, der kommer og spørger ham om, hvorfor har din mor tørklæde eller om andre ting, der er mærkelige for danskere. Det er godt, at forældrerepræsentanterne på skolen har indflydelse på lærerne. (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

Desuden fremhæves aspekter som god kommunikation mellem skolen og forældre og færre børn i klasserne som årsager til at vælge en alternativ skole.

”De er ikke strenge på skolen, men hvis mit barn ikke har lavet lektier en dag, bliver jeg kontaktet næste dag. Der er god kommunikation mellem forældre og skole.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Grunden til, at jeg har valgt privatskolen, er, at der er færre børn i klasserne.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

3.2.1. Fremtidsplaner

Familiens fremtidsudsigter er for nogle respondenter afgørende for skolevalget. Hvis man ønsker en fremtid i Danmark, er det vigtigt at lære det danske sprog og at gå på en skole, der er præget af danske normer og kultur. Hvis man derimod ønsker at vende tilbage til sit hjemland, fremhæves betydningen af at lære modersmål og blive indført i hjemlandets kultur og religion, og derfor vælges en religiøs privatskole.

”Det er vigtigt at tænke på fremtiden, vi skal ikke tilbage til Irak, så vores barn skal lære at tale dansk.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Vi synes, at ud fra det vi har hørt, er det en god skole, [vi har valgt] pga. religionen og han får mere ægte dansk sprog end i en folkeskole (...) Det skal ikke være ægte religiøst, det skal bare være, hvordan vi bor her i Danmark – den danske religion, den kristne religion (...) Det er ikke, fordi det er en kristen skole eller at de lærer noget om bibelen, men de fleste, der kommer der, er danskere, og så giver de ham forskellige emner om religion og om, hvordan kulturen er.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Mine børn skal starte på distriktsskolen, fordi den ligger tæt på, hvor vi bor - for barnet er stadig lille. Senere skal hun starte på en somalisk privatskole. Vores distriktsskole ligger ca. 200m fra, hvor vi bor. Der går ikke så langt tid med at

aflevere barnet, før vi skal på arbejde. Det er praktisk. (...) Først og fremmest skal de lære modersmål, det er nemmere at orientere sig på somalisk i starten. De somaliske børn lærer hinanden at kende. Da vi kom til Danmark, havde vi en anden hudfarve, - min datter er blevet spurgt om, hvorfor hun har en anden hudfarve. Vi vil ikke altid blive her i Danmark, derfor er det vigtigt, at de lærer somalisk. Jeg kender somaliske børn, der kun taler dansk, men de får problemer, når de rejser hjem (...) Vi lærer engelsk og somalisk i Somalia. Det sker jo, at når der er borgerkrig, så rejser folk til andre lande. Dem, der har rejst til England eller USA, har bedre muligheder, fordi de lærer engelsk – det kan de bruge, når de vender hjem igen. Da vi kom til Danmark, så var vi ikke-vidende, fordi vi manglede sproget. Jeg vil gerne have, at børnene lærer somalisk og at de rejser hjem.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

3.3. Baggrund for tilvalg af distriktsskolen

For de fleste tilvælgere har beslutningen om, at sende deres børn til distriktsskolen ikke været taget på baggrund af et decideret tilvalg af bestemte kvaliteter ved den specifikke distriktsskole. De fleste tilvælgere er da også utilfredse med tilstanden på deres distriktsskole. Andre forældre har valgt distriktsskolen, fordi den ligger tæt på deres bopæl og udtrykker tilfredshed med deres valg af skole, fordi der er god kontakt mellem forældrene og skolen, fordi børnene taler dansk sammen og fordi den samme lærer følger klassen over længere tid.

”Jeg bor tæt på min distriktsskole og derfor valgte jeg den.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg har en dreng på 7 år, der er startet i børnehaveklasse. Han går på distriktsskolen. Vi har tit gået til møder hos hinanden, og vi har været meget glade for den. Jeg ved ikke, hvordan det vil fungere, når de bliver større, men nu er det godt.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg har en særlig situation og mit hjem ligger tæt på skolen, så derfor har jeg valgt den. Det er mig, der skal følge dem i skole og det er belastende, hvis der er lang vej, for jeg går også selv i skole.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Vores distriktsskole er den største skole, og den har mange pladser til aktivitet og sportsaktiviteter undtagen ishockey. Det er de positive ting. De sidste seks år har vi haft et godt samarbejde mellem skole og hjem. Lærerne fortæller, hvordan det går med børnene i klassen, og forældrene fortæller, hvordan børnene er derhjemme, og det hjælper meget med det samarbejde. Hver lærer har direkte kontakt med forældrene. Også omkring opgaverne, de fleste lærere skriver på tavlen, hvad de har for næste gang, men hvis børnene ikke får det skrevet ned, sender læreren en sms til mig og skriver, hvad børnene har for. Så børnene kan ikke sige, at de ikke har lektier for, for så ved forældrene, hvad de har for. Det er meget nødvendigt, for så forbedrer de børnenes undervisning, for hvis børnene ved, at forældrene ikke ved, hvad de laver i skolerne, er det svært for forældrene at kontrollere dem. Det er meget nødvendigt med den kontrol, så børnene ikke kan snyde. Det er meget nødvendigt, at lærerne direkte kontakter forældrene.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Systemet er sådan, - jeg har valgt, at børnene skal gå i folkeskolen og så hedder systemet distriktsskolen. Min opfattelse er, at de skal ikke i privatskole. De skal gå i folkeskolen, det er mit princip. Grunden er, at jeg har undersøgt, at der er mange forskellige privatskoler – arabiske og somaliske, jeg har oplevet, at efter syvende klasse går mange tilbage til folkeskolen og derfor valgte jeg den.” (Mand, tilvælger, skole, somalisk)

”Vi har to børn, der er én, der går i børnehaveklasse, og vi har valgt distriktsskolen. Hvis jeg skal tænke på min tradition, - min datter kan ikke bruge arabisk til noget, hun skal lære dansk. Der er to skoler, hvor vi bor, og nogle siger, at noget er godt og dårligt. Alligevel valgte jeg skolen i vores distrikt. Man underviser børn - nogle er hårdere end andre – men jeg skal lige se, hvordan det går med min datter.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Der er mange familier, der oplever, at der bliver gjort forskel. Jeg er tilfreds indtil videre, men mit barn har kun gået der i to uger. De taler dansk sammen og leger med hinanden. Der er ikke så mange danske børn omkring 5-6 danske.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Tidligere var mit barn dårlig i skolen, lærernes arbejde i skolen var også dårligt og skolernes bygninger var ikke så gode, men lige nu er det forbedret. De gør børnene interesserede, og de har skaffet nogle lærere, som er gode til at undervise. Det er en gammel bygning, og det er svært for børnene, at de skal op på tredje sal og skal gå op og ned på vores distriktsskole. Den gode side som skolen har, er, at lærerne har børnene i mange år, og det giver et godt indtryk i stedet for, at børnene får nye lærere hele tiden. Det er svært for børnene, at de får ny lærer hvert år, men her har de en fast lærer på distriktsskolen. Jeg er tilfreds med vores distriktsskole.” (Mand, tilvælger, skole, somalisk)

Den fremherskende utilfredshed med distriktsskolen blandt mange tilvælgere begrundes primært med, at der er for mange tosprogede, der taler deres modersmål sammen i klassen. Dette medfører, ifølge forældrene, at det er sværere for børnene at lære dansk.

”På skolen i mit distrikt er der tre fjerdedele indvandrere. Jeg kan godt høre på min datter, at hun ikke taler tydeligt nok dansk. Der skal være flere danske børn i skolen. Hun kan ikke tale så meget dansk, hende der går i børnehave, for de børn hun går med er alle indvandrere.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Der er mange børn, der ikke taler dansk sammen, de taler modersmål sammen. Mit barn nærmer sig flere tosprogede børn end danske børn og mine erfaringer siger mig fra mine venner, at de oplever det samme.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”De bliver delt op i to klasser, min søn går i den klasse, hvor der næsten ingen danskere er. Det giver måske problemer.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Der er 90 % indvandrere. Det er ikke positivt, fordi børnene snakker deres eget sprog og ikke dansk, og lærerne forstår ikke, hvad de siger. Det er svært, når han skal prøve at løse et problem, når han ikke forstår, hvad de siger.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Jeg har tænkt mig at flytte min datter fra vores distriktsskole efter 2-3 år.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

Desuden betragtes distriktsskolerne som dårlige på grund af den manglende kvalitet i undervisningen og på grund af uengagerede lærere. Endvidere påpeges det, at børnene bliver ligeglade og får lav selvtillid af at gå på distriktsskolen, fordi de fagligt kommer bagud.

” Vi har ikke et problem, fordi der er mange indvandrere, men fordi skolen i vores distrikt har et dårligt rygte. Det vigtige er, at uddannelsen er god og at lærerne vil leve op til forældrenes forventninger. Hvis jeg var i Tyrkiet, ville de gå med de samme mennesker i skolen, men der er forskel på uddannelsen.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg har en søn, der er nitten, og han sagde, at jeg aldrig skulle sende min datter til vores distriktsskole, fordi der er ingen uddannelse, man bliver ligeglad og får dårlig selvtillid. Når kvaliteten er lav, kommer der også lærere, der kun lige skal klare den. En højt kvalificeret lærer kan ikke blive på vores distriktsskole, fordi det er dårligt sted. Vores datter er skrevet op på en privatskole i Hellerup, men vi har ikke hørt noget, så man har ingen muligheder.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Min venindes datter går på deres distriktsskole og hun går stadig i børnehaveklasse, fordi hun ikke har lært noget. Det er også skolens ansvar, hvordan de kan udvikle sig og blive uddannet.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Det er lige meget, hvor klog du er, så bliver du nedtrykt på skolen i mit distrikt.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”På distriktsskolen er indvandrerne altid sammen og de danner grupper.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

Flere forældre oplever det som problematisk, at børnene har for meget adfærdsmæssig frihed i skolen i forhold til forældrenes opdragelse omkring de religiøse og moralske leveregler, de følger i hjemmet. Respondenterne er bekymrede for, at børnene ikke bliver kontrolleret nok og derfor er tilbøjelige til at overtræde de religiøse forskrifter eller blive involveret i vold og mobning. Desuden udtrykkes et ønske om, at lærerne skal være bedre til at kontakte forældrene, når der opstår problemer med barnet.

”Den frihed som børnene har i skolen, den passer ikke til os muslimer. Man taler meget grimt til hinanden. Også adfærdsmæssigt - seksualforhold for eksempel, - der bliver ikke holdt øje.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Fra en dansk synsvinkel skal barnet sige sin mening og gøre, hvad han vil, men det er svært at praktisere for udlændinge. Den frihed, som barnet har til at vælge sin lærer, kan være dårligt. Jeg har en veninde, som har et barn, der ikke kan lide læreren og derfor vil han skifte skole. Fordi han siger, at han er utilfreds, kan han skifte skole. Hvis man vil have to muligheder, enten at lade ham skifte eller tvinge og slå, så vil man ikke slå, men lade det gå på en anden skole.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Vi har en anden kultur, og derfor synes vi, at privatskoler passer os bedre. Der skal holdes mere øje med barnet. Det handler om barnets fremtid. Jeg kan se, at der er flere der holder øje, og flere stramninger i privatskolen. Vi har det samme i mit hjemland, at offentlige skoler er anderledes end private.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Det dårlige er, at nogle lærere giver nogle signaler til forældrene, at det ikke er deres ansvar og er ligeglade med at orientere forældrene direkte. Hvis barnet forstyrrer i klassen, skal læreren sende et brev til forældrene om, at barnet har forstyrret. Hvis barnet slås i skolen og bliver skadet, så fortæller lærerne det ikke. Jeg har snakket med inspektøren, men han gør ikke noget.(...) Et andet problem er, når der er frikvarter, er der ingen voksne, så mange børn græder, fordi de store slår eller siger grimme ord. Jeg har været på skolen mange gange og snakket med dem.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

4. Barrierer og incitamerter for at vælge en skole som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede elever.

4.1. Barrierer for at vælge en skole, som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn

Det gør sig gældende for undersøgelsen, at en overvejende del af forældrene oplever forskellige barrierer overfor at vælge en skole med få tosprogede børn frem for distriktsskolen. Det gælder primært barrierer omkring følgende forhold:

- Manglende reel mulighed for at fravælge distriktsskolen
- Bekymringer omkring diskrimination

4.1.1. Manglende reel mulighed for at fravælge distriktsskolen

En væsentlig barriere opleves af flere forældre som de strukturelle forhold i form af de tosprogede forældres fastlåste boligsituation i boligområder med en høj koncentration af flygtninge og indvandrere og de dermed forringede muligheder for at få plads på en folkeskole uden for distriktet.

Flere respondenter ønsker at fravælge distriktsskolen og har derfor skrevet deres børn op til andre skoler. De fleste tilvælgere har kun valgt distriktsskolen, fordi de ikke kan få en plads på en anden, bedre folkeskole. Det er dog ikke lykkedes dem at få en plads på disse folkeskoler, fordi skolen har tilbagemeldt, at der ikke var plads. Forældrene føler sig derfor frustrerede og fastlåste i deres situation, fordi de oplever, at de ikke har en reel valgmulighed, når folkeskolerne er forpligtede til at optage de børn, der bor i distriktet. Derfor ser flere respondenter deres boligsituation som en del af problemet. De udtrykker frustration over, at de ikke kan finde en bolig i et andet lokalområde, da det ville kunne løse deres skoleproblem.

Derudover fortæller nogle af respondenterne, at de føler sig tvunget til at vælge en religiøs privatskole som alternativ til distriktsskolen, fordi den kan tilbyde mere disciplin end distriktsskolen, selvom de ikke bryder sig om den religiøse undervisning og opdragelse på privatskolerne.

”Jeg har to børn på 6 og 4 år. Vores datter går i børnehave. Vi bor i en ghetto og vi bliver nødt til at sende dem til en skole, som vi ikke ønsker. Vi bor i Brønshøj-området og vores børn går på distriktsskolen. Vi har en aftale med en anden skole, og på venteliste til privatskole. Vi hører dårligt om vores distriktsskole, børnene ryger hash og de har bande grupper.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Vi ville gerne vælge en anden skole, men vi fik afslag fra en anden skole, - hvordan kan vi så vælge frit?” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Hvis I kommer sammen med mig – de siger, at indvandrerne vælger ghettoområder, fordi de føler sig trygge, men vi er skrevet op mange steder, men vi kan ikke få en plads. Jeg kæmper for mine børn, så de kan være med til at styre samfundet og ikke være gadefejere.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Vi er ikke ude for at stemple nogle bestemte grupper, men jeg synes, at jeg har ret til at vælge, men vi bliver tvunget til at vælge noget bestemt. Jeg er ikke født og opvokset her. Jeg havnede tilfældigt i Tingbjerg, og nu kender jeg nogenlunde Danmark. Jeg synes, at det er min fulde ret at søge en bolig uden for Tingbjerg, men det kan jeg ikke, og der er heller ikke plads på en anden skole. Jeg føler, at der er nogen, der røver mine rettigheder. Det eneste, jeg kan vælge, er en muslimsk skole, men det vil jeg ikke, for de lægger vægt på religion.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Hvis det kun var religion [i den muslimske skole], kunne jeg acceptere det, men udover religion er der hjernevaskelse, - det har jeg hørt. Jeg vil heller ikke have en dansk religiøs skole. De har fastlagt et værdisæt og en retning og jeg vil have en ganske normal folkeskole, der ikke er påvirket af en bestemt ideologi. Jeg føler, at jeg er tvunget til at sende mine børn hen, hvor jeg ikke vil. Mine grundlæggende rettigheder til en bolig og en skole i et normalt kvarter, det kan jeg ikke vælge. Jeg bliver tvunget til at vælge mellem pest og kolera.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg var godt klar over, at man kan vælge en anden skole, men de skal jo først tage dem i det område før andre, og derfor er det håbløst.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg har prøvet at få min dreng til en anden folkeskole, men det lykkedes os ikke, for inspektøren sagde, at de ikke havde plads. Vi knoklede for at få ham i en ganske normal folkeskole, men det lykkedes ikke. Vi føler os fastlåst.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Det er svært at finde en bolig et andet sted. Derfor sender jeg ikke mit barn på en skole et andet sted. Hvorfor kan man ikke få en bolig et andet sted?” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Jeg mener ikke, at den folkeskole, mine børn går på, er en af de bedste skoler, vi kender. Jeg er heller ikke helt tilfreds, men de små bliver sendt på den samme som de store, fordi det er en fordel, så vi føler os lidt fanget. Men antallet af vikarer er mindre på vores skole end på distriktsskolen.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

4.1.2. Bekymringer omkring diskrimination

En anden barriere for at vælge en skole med få tosprogede børn er flere forældres bekymring for, at deres børn bliver diskrimineret i skolen. Denne bekymring bunder enten i egne ubehagelige oplevelser med lærerne på distriktsskolen eller fritidshjemmet eller fra historier, de har hørt om samme. I nogle tilfælde har disse forældre følt sig tvunget til at tage børnene ud af fritidshjemmet eller til at skifte skole. Dette skyldes blandt andet, at børnene følte sig socialt isolerede fra de etnisk danske børn. Andre respondenter udtrykker bekymring for, at børnene vil blive udsat for forskelsbehandling af lærerne i skolen eller blive mobbet af de andre elever.

”Jeg fik ikke noget brev fra min distriktsskole om, hvornår man skulle indskrives og hvornår man skulle starte. Min søn var syg og derfor gik jeg hen på skolen for at fortælle, at han var syg. De snakkede ikke pænt til mig – jeg blev uvenner med sekretæren. Jeg sagde, at jeg selv ville bestemme, hvor mit barn skal gå. Hun sagde, at det var kommunen, der bestemte.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Vi har ikke selv valgt, - lærerne sagde, at der ikke var plads på distriktsskolen for 8 år siden, derfor valgte vi en anden folkeskole. Det er lidt langt væk, men en bedre skole. I starten var jeg ked af det, men senere blev jeg glad for skolen.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Vi havde to børn på fritidshjemmet, men de trivedes ikke så godt, så læreren sagde, at de ikke kunne gå der længere, så de stoppede på fritidshjemmet. Vi ved ikke helt hvad der foregik, men jeg oplevede, at de ikke trivedes og sad for sig selv i et hjørne og var bange for de andre.” (Kvinde, fravælger, skole, urdu)

”Mit barn føler sig meget glad for at være i privatskole, fordi der er ikke så stor forskel på skole og hjemme. Mange gange kom han sur hjem, da han gik i distriktsskolen. De danske børn taler bedre dansk og derfor blev han sur og han sad meget alene – han underholdt sig selv.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Hvis der opstår noget om, at skolen er diskriminerende, hvis der går rygter om det, spredes det enormt hurtigt, og det påvirker selv de forældre, der gerne vil vælge en anden skole. Det har jeg hørt om en folkeskole udenfor mit distrikt. Når bare én bliver behandlet dårligt, så tænker folk, at det er alle tosprogede, der bliver behandlet dårligt. At de tosprogede bliver mobbet og lukket ude af de andre børn (...) Konflikter mellem børn er normalt, men når der opstår konflikter mellem tosprogede og etsprogede, så behandler lærerne det ikke upartisk, de tager parti.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Det er vigtigt, at barnet ikke føler, at der er forskel mellem danskere og udlændinge. Jeg kender mange, der har været i dansk skole og de kan godt mærke forskel på, om der er udlændinge eller danskere. Lærerne skal give tid til alle eleverne – jeg er bange for, at min datter får følelsen af, at hun ikke bliver accepteret. Jeg tænker, at det er ikke helt på plads, at der er noget galt. Jeg er bange for, at hun efter 16 år ikke bliver accepteret, selvom hun er vokset op med danskere. En god skole er, hvor der ikke er nogen forskel. Lærerne skal tage hensyn og ikke gøre forskel på børnene. Der er forskel, for der er forskel mellem personer, men der skal ikke være forskel i undervisningen. Måske ville lærerne ikke gøre det samme ud af problemerne med udlændinge, som de vil med danskere. Jeg har snakket med mange, der har haft det sådan.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

4.2. Forældrenes incitamenter for at vælge en af de skoler, som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn.

For at forældrene kunne være tilbøjelige til at vælge en skole, som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn, skal følgende kriterier være opfyldt:

- En høj andel af etnisk danske elever i klassen
- Faglige færdigheder
- Modersmålsundervisning

- En opdragende skole med disciplin
- Tryghed

4.2.1. En høj andel af etnisk danske elever i klassen

For mange respondenter er det et vigtigt kriterium for at vælge en alternativ skole, at der er en høj andel af etnisk danske elever i den alternative skole. Dette begrundes med, at forældrene antager, at der på en skole med mange etnisk danske børn hersker en strammere disciplin og større engagement fra lærerne.

Desuden fremhæves vigtigheden af, at der er balance mellem antallet af etnisk danske og tosprogede på skolen, således at de tosprogede har større mulighed for at lære dansk og få etnisk danske venner og dermed opnå de samme muligheder, som etnisk danske børn har.

Nogle forældre påpeger dog vigtigheden af, at der er elever med mange forskellige sprogbaggrunde i en klasse, så de etnisk danske elever ikke bliver en dominerende majoritet.

*”Det ville være fint [at komme på en skole, hvor kun to ud af ti er tosprogede]”
(Mand, tilvælger, skole, arabisk)*

”Det er ikke noget problem [at komme på en skole, hvor kun to ud af ti er tosprogede]” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Der er ikke for meget, [hvis der er ni ud af ti danske børn i en klasse].” (Mand, fravælger, børnehaven, albansk)

”Det er også en god ide at vide, hvor mange procent tosprogede, der går. Hvis der næsten kun går danske børn, så er det bedst.” (Mand, fravælger, børnehaven, albansk)

”Det, jeg håber på, er, at der ikke er mange udlændinge i klassen – der skal være udlændinge og danskere sammen.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Det Københavns kommune gør, er rigtigt godt, men jeg skitserede, sådan som skolerne er nu. Jeg har selv oplevet med min søn, at jeg blev henvist til en børnehaven, hvor jeg sagde ja, men næste dag så jeg, at der kun var somaliske og tyrkiske børn – der var ingen danske børn og så tog jeg mit barn ud af skolen.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Det, der er vigtigt for mig, er, at der er børn mange steder fra – også danske børn. Det er vigtigt, at mine børn kan blive venner med danske børn.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Der skal ikke være en klasse, hvor alle er udlændinge. Der skal være balance – ca. en tredjedel udlændinge er passende.” (Mand, fravælger, børnehaven, arabisk)

”Jeg tror, det er bedst, hvis alle får den samme kultur. Det skaber stridigheder, hvis der er mange kulturer. I skolen skal de alle være de samme.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, arabisk)

”Det betyder ikke så meget for mig,[om der er mange danske børn i klassen]. Det der betyder noget er, at skolen tager hånd om dens problemer.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Nogle gange [ville det være bedre med mange danske børn i klassen], men der skal være børn med mange forskellige sprog i klassen ellers bliver det delt op i to lejre, somalierne, der er dårlige, og danskerne, der er gode.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Hvis der kun er to grupper, så viser der sig, at det er som to teams mod hinanden med forskellige interesser, - det giver utryghed. Der er ingen gruppe, der skal være dominerende(...)Den negative side ved, at der en stor gruppe danskere, er, at de bliver dominerende ved valg i klassen, når de skal bestemme forskellige ting. For eksempel har min datter allergi mod vand, når hun svømmer, de fleste børn vil til svømmehallen, men det er svært for min datter, for hun har allergi.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”På én side er det positivt med mindre grupper, der bliver integreret i den store gruppe, det hjælper med at lære sproget og kulturen, det hjælper med at integrere. Men måske kommer der en negativ side, hvis den store gruppe dominerer den lille gruppe og det kan skabe negative reaktioner og konflikter, fordi de føler, at de skal forsvare deres eksistens.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

4.2.2. Faglige færdigheder

En overvejende del af forældrene prioriterer faglige færdigheder meget højt. Skolen skal give børnene en ordentlig undervisning, så børnene kan blive kompetente nok til at starte på en uddannelse efter folkeskolen. For nogle respondenter kan høje karaktergennemsnit på skolen være et signal om, at der er en god undervisning og at børnene får en god opdragelse.

Desuden er det vigtigt for flere respondenter, at der ikke er en stor udskiftning af lærere, da det vil betyde en forringelse af fagligheden og at børnene vil føle sig utrygge.

”Det vigtigste er bare, at de lærer noget godt.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Undervisningen kommer i første række – andre ting i anden række.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”[Det er tegn på en god skole, hvis] børnene får en videre uddannelse, om de f.eks. kan klare sig i gymnasiet efter den skole.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Det er jo barnet, der kommer med gennemsnittet, men det handler jo om, at skolen gør noget ekstra for, at barnet får det. Hvis der er et godt gennemsnit på skolen, siger det noget om, hvordan skolen underviser.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”[Hvis der er et godt gennemsnit], betyder det, at der er en bedre opdragelse, fordi barnet får mere viden i skolen. Det kan godt være noget, man ikke har forstået, og pga. pres går man glip af svaret.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Det første, man tænker, er: Hvordan er lærerne og undervisningen? Nogle skoler skifter lærere tit. Det viser skolens kvalitet. Det er en skole, der ikke kan holde fast på sine lærerkræfter. Det er tegn på en dårlig skole (...) Både børnehaver og skoler er børnenes andet hjem, og hvis man skifter lærerne hele tiden, forsvinder trygheden. Det er ligesom, at forældrene forsvinder hele tiden. Det er vigtigere, end at de lærer nok.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Hvis jeg kan se, at det fungerer godt på skolen, vil jeg ikke flytte mine børn. Vi foretrækker de skoler, hvor der er et godt omdømme, uden problemer (...) Der skal bare ikke være problemer og undervisningen skal være god. Man praler, hvis man går i en skole, hvor undervisningen er god.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Jeg er enig, for det vigtigste er, at skolen kan give en god uddannelse, det er ikke antallet af tyrkere eller udlændinge, det afhænger af. Nu tænker man: Er det en god uddannelse, kan jeg sende mit barn til en tryk skole? Jeg bryder mig ikke om, at tosprogede er i én klasse og etsprogede i en anden eller en tosproget skole eller en etsproget skole – det er enormt diskriminerende.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”At uddannelsen er god, at lærerne er gode og der er god pædagogik. Nogle gange lærer de noget, som er upassende derhjemme. Der er nogle ting, der lyder meget underligt, når vi hører det hjemme, som er uden for vores tradition. Det, jeg godt kan lide ved den danske skole, er, at den bygger personligheden op og bygger selvtilliden op.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Det skal være i orden med lærerne, og der skal være disciplin, men ikke meget stramt. Jeg har ingen uddannelse selv, så jeg vil have, at mine børn skal have en uddannelse, men mit barn laver ikke en skid.” (Mand, fravælger, børnehaver, albansk)

”Hvis det er en god skole, vil jeg gerne flytte til en anden skole – det er klart, at det skal være en god skole. Lærerne skal være dygtige, og der skal være gode lokaler.” (Mand, fravælger, børnehaver, albansk)

”Ja, [det ville være godt, hvis lærerne var omhyggelig med at sørge for, at børnene får lektier for.]” (Mand, fravælger, børnehaver, albansk)

”Ja, [det ville være godt, hvis lærerne var omhyggelig med at sørge for, at børnene får lektier for.]” (Kvinde, fravælger, børnehaver, albansk)

”Der skal være gode undervisningstilbud og lærerne skal holde øje med børnenes sprog og at de ikke slås, og at de i det hele taget holder øje.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

4.2.3. Modersmålsundervisning

For nogle respondenter har det stor betydning, at der kan tilbydes modersmålsundervisning på skoler som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn. Dette begrundes med, at det er vigtigt, at børnene kan tale på lige fod med forældre og resten af familien fra oprindelseslandet. Enkelte respondenter fortæller, at deres børn ikke kan deltage i modersmålsundervisningen, fordi der ikke er

transportmulighed til og fra fritidsordningen. De ønsker derfor, at adgangen til modersmålsundervisningen gøres lettere tilgængelig.

Nogle forældre ønsker flere timers modersmålsundervisning end det antal timer, der på nuværende tidspunkt tilbydes, mens andre forældre er usikre på, om der overhovedet tilbydes modersmålsundervisning af kommunen.

”Det er meget vigtigt, at børnene taler somalisk, så der er større forståelse mellem børn og forældre, for forældre taler ikke så godt dansk og derfor kan man ikke forklare børnene nogen ting. Familien skal skabe et forståelsessprog, og det er somalisk. En anden ting er, at hvis forældrene har nogle kontakter med somalisk familie, og børnene ikke kan tale somalisk, så er det svært, at de ikke kan tale med deres familie, hvis farmor eller farfar ringer.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Der mangler stadig, at de bliver undervist i modersmålsundervisning, så jeg ville ikke vælge den. Der skal være ca. tre timers undervisning i arabisk for at jeg ville vælge den.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg kan ikke hente mit barn og bringe det til modersmålsundervisningen, så vi kan ikke få det.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Hvis der er modersmålsundervisning - der skal være mere end 3 timers undervisning og en gruppe af somaliske børn, som mine børn kan tale med. På den somaliske privatskole lærer de somalisk i halvdelen af timerne.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Nej, det var jeg ikke klar over, [at man kan blive tilbudt modersmålsundervisning af Københavns kommune].” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”[Modersmålsundervisning] er vigtigt, men nu er det jo lukket, - jeg har ikke fået noget tilbud.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

4.2.4. En opdragende skole med disciplin

Flere forældre finder det afgørende for skolevalget, at skolen har en opdragende rolle overfor børnene og at lærerne skal indføre disciplin og lægge faste rammer. Dette begrundes med, at når barnet opholder sig det meste af sin dag i skolen, er det nødvendigt, at skolen overtager en del af forældrenes opdragende rolle. Desuden påpeger flere forældre, at børnene vil lære mere, hvis lærerne indfører disciplin i undervisningen.

”Det er klart, at skolen har også noget at skulle have sagt i forhold til opdragelse – de skal lære at opføre sig ordentligt over for hinanden. Så hvis de gør det, er det tegn på, at det er en god skole.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Skolen er et forbillede for barnet.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Der er nogle lærere, der holder mere øje med børnene, og så lærer de mere og får bedre karakterer. At opdragelsen er bedre og stærkere. Man skal holde tæt kontakt med familien, hvis barnet ikke laver sine ting.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Det er alt for nemt for børnene – man skal have respekt for lærerne. Lærerne skal være lidt hårde ved barnet, hvis barnet ikke opfører sig ordentligt. Jeg ved godt, det er lidt bedre i skolerne, end jeg forestiller mig.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Der skal være disciplin. Børnene kan finde på at drille lærerne, så der skal være disciplin. Der er nogle børn, der ødelægger det for de andre.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”[Jeg vil gerne vide,] om de har faste regler og om de har mange vikarer eller faste lærere. Med regler mener jeg, at der er pædagogisk kontrol, så det ikke er løst, om de laver noget.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Hun tilbringer trejferdedele af sin tid i skolen,[så den skal lære mit barn respekt], men selvfølgelig er det også familien, der skal lære barnet respekt (...) Vi har en talemåde, der siger, at moderen er en skole. Jeg har kun en til to timer med mit barn om dagen ellers er hun i skolen. Vi har kun weekenden sammen (...) Jeg har tid, men barnet har ikke tid. Når barnet kommer hjem, så er hun er fuldstændig udmattet.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Der er både forældre og skole, der skal opdrage.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Der er mange, der render rundt med kniv på Nørrebro, det ville være en god ide med noget kontrol i skolerne – der skal være mere kontrol.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Den skole, som forældrene har mere indflydelse på, er de bedste skoler, synes jeg.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

4.2.5. Tryghed

Flere forældre understreger betydningen af, at barnet føler sig trygt på skolen. Uddannelse og tryghed hænger sammen for de fleste. Hvis der er en god undervisning og hvis de tosprogede elever og deres forældre bliver behandlet med respekt og uden forskelsbehandling på skolen, vil barnet føle sig trygt. Herunder fremhæver forældrene også, at det er vigtigt, at barnet ikke bliver mobbet.

”Der er to måder, man kan vurdere lærerne på: På metodeundervisningen, nogle lærere er meget dygtige til at formidle og undervise og noget andet er, at de skal have respekt for forældrene og børnene. Spørgsmålet er: hvem skal jeg vælge? Jeg vælger den, der har respekt for forældre og børn. Det nytter ikke noget, hvis han er god til at undervise, hvis han ikke har respekt. Hele dagen er jeg bekymret over, at jeg ikke er tilfreds med, at mit barn er sammen med en lærer, der ikke har respekt for mit barn. Det betyder ikke, at der sker noget eller at læreren gør noget ved barnet, men hvis barnet er ked af det, så bliver jeg urolig og bekymret. Forskellen er, at der er nogle lærere, der er imødekommende og andre er lukkede, og det er det vigtigste.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Dem, der kommer fra Tyrkiet, - det er ikke som medierne gengiver det, det er som en mosaik. Ubevidst har vi det til fælles, at man skal føle sig tryk, for hvis jeg ikke føler mig tryk, så forlader jeg lokalet.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Hvis der ikke er tryghed i en skole, så er der ikke en god uddannelse. Jeg har gået i en skole, hvor der ikke var tryghed for mig. Jeg ved ikke, om det kom fra familien, - jeg var nød til at gå i skole. Jeg tænker, at mine børn skal lære noget.”(Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Det gør ingen forskel, om barnet har en anden etnisk baggrund - det er også vigtigt for os, at barnet føler sig trygt og føler sig glad. Selvfølgelig lærer barnet ikke så meget, hvis det er bange.”(Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Stemningen og miljøet på skolen betyder meget, for det viser, at der er en god undervisning (...) Jeg har ikke så meget forstand på det, men det er vigtigt for mig, at der ikke bliver gjort forskel på børnene og at lærerne viser, at de vil give dem en god fremtid. For hvis barnet bliver drillet, går det ud over hans fremtid. Man skal acceptere, hvordan han er.”(Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Det er meget vigtigt, at mit barn ikke bliver mobbet eller slået, men han skal heller ikke selv være med i en klike og skabe problemer – det er vigtigt for mig.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Jeg har undersøgt en folkeskole udenfor mit distrikt og jeg kan godt lide deres vedtægter, den ramme, den tryghedsramme, de har lagt. De gik meget op i børnenes selvværd og deres udvikling, det er meget vigtigt. Der var mange ting, de selv kunne tage stilling til, så de bliver selvstændige.”(Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

5. Reaktioner på idérammen for Københavnermodellen for integration

5.1. Generelt positiv vurdering af idérammen for Københavnermodellen for integration

Generelt er respondenternes reaktioner på idérammen for Københavnermodellen for integration positiv.

”Det er nogle gode idéer.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”De ser alle sammen gode og interessante ud, men jeg kan ikke pege på, hvad der er mest interessant.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”De er alle sammen vigtige og nødvendige – at fokusere på sprog og udtale.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

5.1.2. Tryghed

Flere respondenter oplever, at det har betydning for børnenes tryghed, at skolen tager godt imod de tosprogede elever og viser respekt, så de ikke føler sig uvelkomne og diskriminerede. Derudover fremhæves det af nogle respondenter, at hjemmebesøg af lærerne er godt, så man kan møde den lærer, der skal undervise og opdrage barnet, hvorimod det af andre respondenter opleves som unødvendigt med hjemmebesøg. Desuden nævnes tiltagene omkring sammenhæng mellem skole og fritidsordning, tosprogede lærere og konflikthåndtering.

”Jeg vil tilføje andre ting, for selvom skolen har alle materialer og faciliteter, - hvis der ingen respekt er for forældrene fra lærerne og inspektøren, er det et problem. Det er vigtigt, at vi føler os velkomne.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Det første punkt, der handler om tryghed, synes jeg er enormt vigtigt, - at man udtrykker, at man er glad for at have tosprogede, ellers er det en katastrofe for barnet, det er vigtigt, at barnet bliver modtaget pænt.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Tryghed og kammerater er vigtigt.” (Kvinder, tilvælger, skoler, tyrkisk)

”Jeg synes godt om det hele i første spalte (tryghed). Især fast besøg af lærere – familiebesøg. Det er vigtigt for mig at se det menneske, som skal have med mit barn at gøre – at vide, hvad han mener og siger.” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Det er en god idé, at lærerne kommer hjem på besøg, fordi der er tættere kontakt til lærerne.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Hjemmebesøgene er ikke så vigtige.” (Kvinde, fravælger, skole, urdu)

”Det er underligt [med hjemmebesøg]. Hvis læreren har en test med, er det en god idé.” (Kvinde, tilvælger, skoler, tyrkisk)

”[Jeg ville bruge penge på], at der er sammenhæng mellem skole og fritidsinstitution og at skolen sætter ind for faglige problemer. (Mand, tilvælger, skoler, tyrkisk)

”Første punkt i første spalte og pkt. to i 3. spalte, men alt det andet er noget sludder. Måske dét under tryghed, at der er tosprogede lærere på skolen, for de kender jo forholdene og kulturen, for det vil hjælpe med at holde ballade uden for skolen.” (Kvinde, tilvælger, skoler, tyrkisk)

”Konflikt håndtering er også godt.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, arabisk)

5.1.3. Transportordning

Tilbudet om transportordning opleves af mange forældre som afgørende for deres mulighed for at vælge en anden distriktsskole. Flere tilvælgere har valgt distriktsskolen, fordi den ligger tæt på, hvor de bor, hvilket de finder praktisk, når de selv skal transportere børnene. Hvis forældrene ikke selv skulle hente og bringe børnene, vil de fleste være interesserede i at vælge en anden distriktsskole. Typen af transportordning har dog ikke afgørende betydning for respondenterne.

”Transportordning er også vigtig. Det er klart, at jeg helst vil have, at det er tæt ved min bopæl. - De kan selv gå hen til vores distriktsskole. Selvfølgelig ville det være fantastisk, hvis de bragte og hentede mine børn. Min skole ligger 15 min væk, hvis man går.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, albansk)

”Hvis der er transportmuligheder, så er det en virkelig god ting.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Transportordning er vigtig, - mellem de tre vigtigste ting. Det giver min søn en tryghed, at han møder sine kammerater i bussen.” (Mand, fravælger, børnehaven, arabisk)

”Det er også godt, at børnene bliver kørt hjem med bus.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, arabisk)

”Hvis jeg kunne få hjælp med transporten, ville jeg gerne vælge en anden skole”. (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Det ville jeg også. [vælge en anden skole, hvis jeg kunne få hjælp med transporten] Jeg tror, at de er bedre uden for Nørrebro. Tosprogede børn får problemer internt, når de vokser. Vi har også hørt, at der opstår problemer på toiletterne, som er ret alvorligt. Skolerne må se det i øjnene, at der er problemer. Min skole har en anden tanke. De skal have den rigtige opdragelse og det skal være den samme og så bliver samfundet bedre.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Jeg tror, det er vigtigt for mange, - det er en god ting med transport.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

” Hvis der er langt, er transportordningen vigtigt og fritidsordningen og at der bliver holdt øje med børnenes faglige udvikling.” (Mand, tilvælger, skoler, tyrkisk)

”[Transportordning] betyder noget for os – for jeg har ikke så meget tid til at hente min datter, når jeg kommer sent hjem fra arbejde. (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Hvis der er efter arbejdstiden ved 5 tiden [at man kan hente børnene], så ville det ikke være et problem, [at man ikke kan hente dem, når man har lyst], der skal man alligevel være ved sine børn.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Jeg synes, at alle børn skal blive hentet på det samme sted – men den anden måde, [hvor man henter børnene og sætter dem af forskellige steder] er også god.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Det er bedre, at de bliver samlet op ved opgangen – det er nemmere.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

Nogle fravælgere finder dog, at det vigtigste kriterium for, at skolen er god, er, at den kan give børnene en god uddannelse, og derfor kommer transportordningen i anden række for dem.

”[Transportordning er ikke vigtig,] bare det er en god skole.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Det skal bare være en god skole – transport kommer i anden række.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

Nej, [afstanden til skolen er ikke et problem] for når de bliver ældre, kan de selv bruge transport.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Nej, det er ikke et problem med afstanden, det er bedre, at de får en god uddannelse.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Transportordning er en fin ordning, hvis man ikke kan klare det, men jeg tror ikke, det er vigtigt for mange.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

Nogle somaliske tilvælgere udtrykker skepsis overfor transportordningen, fordi de er bekymrede over, om det vil kunne fungere i praksis.

”Hvis der er en bestemt plan og man skal komme til tiden. - Der er en børnehave, der bruger transportordning, hvor forældre afleverer børnene og hente dem kl. 4; men det er svært for forældrene at komme til tiden. Jeg vil gerne være fri for det pres. Det er meget rimeligt, at forældre vælger en skole, der er tæt på end en skole, der ligger længere væk. Der er ingen anden grund til at vælge skolen.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Den her slags transportordninger er gode, men det er et spørgsmål, om at forældrene ikke kommer til tiden og aflevere børnene i skolen. Er det muligt, at bussen venter, hvis man ikke kommer til tiden? Er der mulighed for at bussen venter 5-10 min? Det bekymrer mig, om barnet bare bliver efterladt på gaden alene og så kører

bussen igen, hvis forældrene ikke er kommet for at hente barnet.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

5.1.4. Faglighed

At skolen kan tilbyde en kompetent undervisning og sørge for at børnene udvikler sig fagligt, er af afgørende betydning for respondenternes valg af skole. Respondenterne er overvejende enige om, at det er vigtigt, at skolen holder øje med elevernes faglige udvikling og melder tilbage til forældrene og at skolen sætter ind over for elever med faglige problemer gennem lektiehjælp og specialundervisning.

”Det ville være det bedste, [hvis skolen holder øje med børnenes udvikling og fortæller det til forældrene.]” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Jeg synes også, [at det ville være en god skole, hvis den holdt øje med børnenes udvikling og fortæller det til forældrene.]” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Det er vigtigt, at skolen holder øje med, hvordan børnene udvikler sig og hvad de har lært og hvad de mangler, så det er vigtigst, at de bliver dygtigere.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”[Jeg kan godt lide] punkt to, at skolen følger elevernes faglige udvikling og det første punkt og sidste punkt i sidste spalte.” (Kvinde, tilvælger, skoler, tyrkisk)

”Jeg er interesseret i at snakke om det sidste punkt under faglighed – at sætte ind over for elever med faglige problemer.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Det er godt at hjælpe med lektier og at der er specialundervisning (punkt 4 i midterste spalte).” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg kan godt lide nr. 3 i første spalte (Tosproget lærer ansat på skolen) og nr. 2 og 3 i faglighedsspalten (At skolen holder øje med elevernes faglige udvikling og ressourcer til undervisning i ”dansk som andetsprog”). Husum skole ville være mest interessant (...) De tre punkter er vigtige, men ikke de allervigtigste. Punkterne er grundene for at sende børnene derhen [på distriktsskolen] i de første år.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”At fokusere på undervisning og sprog, det er det vigtigste for mig.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

En enkelt respondent føler sig dog diskrimineret over, at hendes børn skal undervises i dansk som andetsprog, idet hun oplever, at hendes børn taler dansk som første sprog.

”Jeg føler mig diskrimineret, når der står, at mine børn skal have dansk som andet sprog. De har det som første sprog, de taler altid dansk, jeg taler tyrkisk til dem, men de svarer mig på dansk. Jeg har dansk som andetsprog, men det har mine børn ikke.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

5.1.5. Kammerater og netværk

Nogle respondenter finder, at det er vigtigt, at klasselæreren har fokus på det sociale liv uden for skolen og at der er gruppevis klasseplacering med udgangspunkt i kammeratsskabsgrupper fra børnehaven. Dette begrundes med, at børnene også skal lære at komme i kontakt med andre børn og at forældrene nemmere kan skride til handling, hvis lærerne fortæller om, hvordan det går socialt med barnet.

”Det er vigtigt, [at klasselæreren ser efter, hvad der sker uden for skolen] og fortæller det til forældrene.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Det ville være meget godt, [at klasselæreren ser efter, hvad der sker uden for skolen.]” (Kvinde, fravælger, børnehave, albansk)

”Nr. 2 i den midterste spalte er vigtig, (at skolen holder øje med elevernes faglige udvikling)og det sidste punkt i sidste spalte, - at skolen har fokus på børnenes sociale liv uden for skolen. Børnene skal ikke kun køre deres liv i skolesystemet, fordi de er ikke hele deres liv i skolen. De er også hjemme og i forening og klubber og de skal lære, hvordan de skal komme i kontakt med de andre børn.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”At danne klassen ud fra grupperinger og nr. 3 i sidste spalte (at skolen har fokus på at styrke klassens sociale liv uden for skolen). Det giver et indtryk til forældrene, om hvordan det går inden og uden for skolen. Så kan forældrene blive opmærksomme på at gøre noget for barnets liv uden for skolen. Når forældrene får fortalt, hvordan det går i fritidshjemmet, kan forældrene gribe til handling.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Gruppevis klasseplacering fra børnehaven, det er meget vigtigt, så man er sammen med dem fra sit område. Det hele starter i børnehaven, så det er nok der, man skal lave fordelingsplanen.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

6. Reaktioner på Københavnermodellen for integration

Den fremherskende holdning blandt respondenterne til Københavnermodellen for integration er, at det er et godt initiativ. Dette begrundes med, at mange har et ønske om at få deres børn på en bedre skole og at de selv oplever, at det er et problem med den høje koncentration af tosprogede på flere distriktsskoler. De er derfor glade, hvis Københavns Kommune vil hjælpe dem med dette. De fleste udtrykker, at de ikke ville føle sig sårede over, at Københavns kommune vil have, at de vælger en anden skole, men ville derimod synes, at de får en god behandling.

”Det er en god ide.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Det er klart, at vi synes, det er en god behandling.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Vi er tre forældre og vi er helt enige om, at vi er glade for det.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Jeg synes, at det er en fornuftig undersøgelse, for på de skoler, der ligger rundt om, hvor vi bor, går der mange tosprogede. Min datter går på en skole, hvor der er mange danskere, men når man ser uden for skolen, er der mange problemer. De tosprogede føler sig udenfor, fordi de går sammen på en skole.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

En enkelt udtrykte dog bekymring for, at der kan ske diskrimination ved fordelingen af elever på skolerne, idet hun havde opfattelsen af, at det kun var de tosprogede elever, der skulle flyttes og ikke også de etnisk danske.

”Hvorfor er det kun indvandrerne der skal flyttes? Jeg er nervøs for, at der sker diskrimination ved opdelingen i A og B -skoler.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

6.1 Reaktioner på tilbud om plads på en skole, der indgår i Københavnermodellen for integration

Som følge af den positive respons overfor idéen med Københavnermodellen for integration, er de fleste respondenter meget interesserede i et tilbud om en plads på en skole, der er udpeget til at tiltrække flere tosprogede elever og ville tage imod tilbuddet om at besøge skolen.

”[Hvis Københavns Kommune tilbød mig en plads på sådan en skole,] så ville jeg kysse dem!” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg ville vælge Husum.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg synes, at det ville være interessant.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg ville også synes, at det er interessant, men det kommer an på hvilken (...) Jeg kunne være interesseret i Sortedamsskolen. Jeg har hørt godt om den fra mine bekendte.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Hvis vores barn kunne gå på Husum skole, ville vi vælge den. Den er bedre end vores distriktsskole.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg ville først tage ud og kigge på den (...) Jeg vil gerne snakke med skolens inspektør om, hvordan lærerne er, og om eleverne.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

Andre respondenterne er positivt indstillet overfor skoler, der er udpeget til at tiltrække flere tosprogede elever, men er skeptiske omkring, hvorvidt de ville vælge at flytte barnet til en sådan skole. Dette begrundes bl.a. med bekymring om, hvorvidt skolen rent faktisk kan leve op til det, den lover. Derudover opleves det som problematisk, at søskende ikke kan gå på den samme skole og dermed vil blive adskilt, især hvis skolen ligger langt væk.

”Hvis de opfylder det, så kræver jeg ikke mere. Men jeg ved ikke, om jeg ville flytte skole.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, albansk)

”Det ville være godt, hvis de kan overholde det.” (Mand, fravælger, børnehaven, albansk)

”Det accepterer jeg, i princippet er der ikke noget problem, [at skolen ligger længere væk], men det er et problem, at det adskiller børnene, at de går på forskellige skoler. Det er et problem, hvis der nu er forældremøde på samme tid på de forskellige skoler. Og måske også, hvis den ene skole er mere positiv og andre er mere negative. Nu er jeg meget tilfreds, fordi der er én skole, så der er ikke noget dilemma, - det er svært at vurdere to forskellige skoler for familien.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

”Nu går alle fire i samme skole, og de går i skole sammen hver morgen. Hvis de går i to forskellige skoler er det svært for familien, for børnene beskytter hinanden. Den anden ting er, at der kun er fire-fem minutter til vores skole, - det er svært, hvis der er langt til skolen.” (Mand, tilvælger, skole, somali)

6.2 Forslag til forbedring af konceptet omkring Københavnermodellen for integration

Nogle respondenter har forskellige bud på, hvordan man kan højne fagligheden på skolen og skabe en ligelig fordeling af tosprogede og etnisk danske børn i skolerne. Disse bud indeholder forslag om, at sende advarsler til forældrene, hvis børnene ikke taler dansk i skolen, at man skal teste børnene for at klargøre, om børnene er parate til at starte i skolen, og at man ”frivilligt” tvinger eleverne ud på bestemte skole for at sikre en ligelig fordeling mellem tosprogede og etnisk danske børn.

”Jeg mener, at børnene kun skal tale dansk i skolen. Man kan sende en advarsel til forældrene, hvis barnet ikke taler dansk i klassen, og hvis det bliver ved, kan det blive smidt ud, og så bliver de udrenset. I timerne skal det kun være dansksproget. Man skal informere forældrene. Men det skal ikke foregå ved tvang at fordele børnene. Når jeg ved på forhånd, at hvis jeg gør noget forkert, så bliver der en konsekvens, så lader jeg være med at gøre det.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Man skal vurdere, hvordan børnene er, om de er klar til at starte i skolen. De bør være på det samme niveau, - man kunne teste dem. Der er også danske børn, der har problemer i skolen. Min datter er ikke blevet testet. Man skal teste dem, så man ved om barnet har brug for mere.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg foreslår frivillig tvang, at man bliver tildelt en skole ud fra en plan, hvor man siger, at du skal derhen og du skal derhen. Problemerne kan løses meget hurtigt, hvis viljen er der. Men den har aldrig været der.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

7. Forældrenes informationskilder og influenter

Flere respondenter har gjort sig grundige overvejelser om, hvilken skole deres barn skulle gå på, - nogle startede deres overvejelse, da børnene var helt små. Enkelte respondenter har haft dårlige oplevelser med distriktsskolen, hvor de har følt sig uvelkomne eller er blevet henvist til en anden skole af lærerne.

Derudover har mange været påvirkede af de historier og rygter, de har hørt om skolen fra venner og bekendte. Andre har selv dannet sig et indtryk af skolen ved selv at opsøge den og har på baggrund af dette valgt eller fravalgt skolen. Nogle respondenter har ikke haft de store overvejelser, men har valgt den skole, der lå nærmest.

”Jeg startede mine overvejelser, da mit barn var 1 år. Jeg tænkte selv, at det skulle være den skole, jeg har valgt.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Jeg startede mine overvejelser, da mit barn var ca. 3-4 år.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Da jeg kom til København, søgte jeg på de gule sider efter skoler, der lå tæt på vores hus. Så ringede jeg til dem og de fortalte mig, hvilken distriktsskole, vi hørte til, og så valgte vi den.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, arabisk)

”Vi fik et brev, hvor der stod tre skolenavne, og vi valgte den nærmeste.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

7.1 De historier og rygter, man hører

Mange respondenter har dannet deres indtryk af skolerne på baggrund af historier og rygter. Disse rygter hører de fra deres netværk af venner, bekendte, naboer og familie med både dansk og udenlandsk baggrund. Det har stor betydning for respondenterne, at skolen har et godt rygte, da det giver en forsikring om, at barnet vil få en god undervisning og opdragelse i den pågældende skole.

”De ting, jeg ved, om de skoler, hvor jeg bor og hvor jeg sender mine børn hen, er fra venner og bekendte – jeg kender nogen, der har udmeldt deres børn fra distriktsskolen, og nogen, der har sendt deres børn til min skole. Der er mest uden for familien, at jeg får information. Jeg valgte min skole, fordi jeg kender en dansk veninde, som omtalte skolen meget godt. Hun sagde, at det er en god skole og at der er disciplin. Min nabo er dansk og har sagt, at distriktsskolen er en dårlig skole, - hendes børnebørn går i den skole, jeg har valgt.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, albansk)

”Jeg havde allerede truffet min beslutning om, at han ikke skulle gå på distriktsskolen, da jeg kom op at skændes med sekretæren på skolen, fordi jeg vidste i forvejen, at mange af mine venner og bekendte havde meldt deres børn ud af skolen. Jeg har ikke vidst andet om skolen – kun, at mine veninder havde meldt deres børn ud, og så havde jeg også den dårlige oplevelse. Mine veninder sagde, at der var mange problemer, og selvfølgelig fulgte jeg deres råd, for det var danske veninder og de kender jo Danmark bedre end jeg – så det var deres råd, der var vigtigt.” (Kvinde, fravælger, børnehaven, albansk)

”Skolernes rygte er meget vigtigt. Hvis der er én, der siger, at den er dårlig, vil jeg ikke vælge den. Da jeg så børnehaven, blev jeg utilfreds med situationen, - den var snavset. Når du kommer til en børnehave, kan du godt se, om den er god eller dårlig med det samme. Han har hørt mange dårlige ting om skolen. Det er mest vennerne, der fortæller det – det er de arabisktalende venner, som har børn i skolen.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg taler med somaliske venner, som har børn på skolen.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg har hørt fra en veninde, om en folkeskole, der er god.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Min veninde har fortalt mig godt om en folkeskole udenfor mit distrikt, - der er ikke så mange udlændinge, det er lidt bedre, der er ikke så mange problemer. Vi har haft vores børn på samme vuggestue, det er ikke kun hende, der siger det.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Vi har også talt med naboer.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Og en arabisk veninde – hun skiftede skolen, fordi det var håbløst for ham.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Jeg kunne være interesseret i Sortedamsskolen. Jeg har hørt godt om den fra mine bekendte. Jeg taler med mine bekendte og mine børn om, hvordan skolen er. Også naboen, hende snakker jeg meget med, for hendes børn er også startet i skole.” (Kvinde, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg havde hørt om min distriktsskole, at der var mange tosprogede fra mange lande og jeg ville helst have, at mine børn kunne være sammen med danske. Det er ikke godt med mange tosprogede børn, for det er vigtigt, at mine børn lærer dansk.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Jeg har aldrig været på skolen i mit distrikt, jeg har kun hørt dårlige ting om den. Der er mange udenlandske børn.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Vi vidste godt, hvilken skole, der var vores distriktsskole, men vi hørte, at det var en dårlig skole, så vi overvejede at vælge en anden skole, da vores barn var ca. 3 år.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

7.2 Møder på skolen og børnehave

Flere respondenter har søgt information om skolerne hos forældre og personale i børnehaven eller hos lærerne på skolerne. Hvis informationen har været positiv om den pågældende skole, har det ofte været afgørende for skolevalget.

”Jeg har forhørt mig i børnehaven, om de kunne anbefale skolen i området, og så anbefalede de mig en skole. Så jeg tog ud til den skole, og de sagde, at der ville komme et brev, og når det kom, kunne mit barn blive optaget. Jeg havde ikke hørt godt om min distriktsskole.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Mit ældste barn går på den skole, vi har valgt, fordi jeg hørte i børnehaven, at det var en god skole.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

”Jeg har snakket med én i en børnehave, men hun kendte ikke så stor forskel på skolerne.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Læreren på vores distriktsskole sagde, at det var vigtigt, at der ikke bliver gjort forskel.” (Mand, tilvælger, skole, arabisk)

”Jeg har snakket med lærerne på den folkeskole, jeg har valgt. Jeg kan godt lide den, fordi børnene ikke slås eller stjæler og de taler pænt.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Vi har været til møde på skolen. Før var der ikke så mange danske, men nu er der begyndt at komme flere danskere på vores distriktsskole. Vi har været til møder på forskellige skoler - jeg havde først tænkt mig, at han skulle starte på en anden folkeskole i området. Der er sket meget nyt, inspektøren på én af folkeskolerne i mit område er meget god. Jeg bor tæt på min distriktsskole og derfor valgte jeg den.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Den information, jeg har, er fra andre, der bor i samme område – jeg møder de fleste, når der er forældremøde - også i børnehaven. Jeg taler både med danske og tosprogede forældre.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

7.3 Hjemmesider på internettet

Flere respondenter er interesserede i at se karaktergennemsnittet for skolerne på internettet, da dette kan give forældrene et indtryk af undervisningsniveauet. Flere har også undersøgt det som baggrundsinformation for valg af skole. Andre respondenter mener ikke, at karaktergennemsnittet er det vigtigste for afgørelsen af skolevalg, da det ikke viser, om der er kvalitet i undervisningen.

”Jeg har set noget på internettet, for den skole, vi har valgt.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg har brugt mange timer på internettet og gennemgået skolernes karakterer. Min distriktsskole står ikke på internettet.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Vi har brugt så mange timer på internettet, men vi har også et stort netværk, som vi kan bruge (...) Når vi ser på karaktererne, får man indtryk af, at der sker noget der. Det er mere vigtigt.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg har hørt om, at man se karaktererne på nettet. Man kan ikke lige umiddelbart bruge det til noget. Det vil ikke påvirke mig, hvis de har høje karakterer. Det kommer an på, hvordan kvaliteten er.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jo, man godt kigge [på skolens karaktergennemsnit], men det skal ikke være det eneste grundlag at beslutte sig ud fra.” (Mand, fravælger, børnehave, albansk)

7.4 Diverse indtryk af distriktsskolen

Nogle af respondenterne har selv direkte kendskab til skolen ved at besøge skolerne og kigge ind i skolegården, når de kommer forbi. Desuden har de opnået kendskab til skolen ved at bo mange år i området, og en enkelt har stort kendskab til den valgte skole, fordi han der har en kiosk. Derudover reklamerer skolerne selv ved at uddele brochurer om skolen. Enkelte har læst om skolen i lokalavisen. Disse førstehåndsindtryk har ofte haft stor betydning for respondenternes valg eller fravalg af skolen.

”Jeg var også rundt og kigge på de forskellige skoler, og jeg kunne se, hvordan sammensætningen af danske og tosprogede børn var. Jeg spekulerede over, hvorfor der var sådan en skæv fordeling.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Jeg har også set, hvordan børnene hygger sig på en folkeskole udenfor mit distrikt.” (Mand, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg så, at der var tosprogede, der gik på min distriktsskole.” (Kvinde, tilvælger, skole, arabisk)

”Jeg har boet i området, hvor vi bor, siden ’86, så jeg kender efterhånden stedet nogenlunde, men man kan ikke vide alt. Efter alle de mange år, så ved man lidt efter lidt, hvordan skolen er.” (Mand, tilvælger, skole, tyrkisk)

”Jeg har direkte kendskab med den skole, jeg har valgt, pga. min kiosk.” (Mand, fravælger, skole, urdu)

”Der er nogle, der står og uddeler brochurer om skolen.” (Kvinde, fravælger, børnehave, arabisk)

”Jeg kender til min distriktsskole, og hvert år inden indskrivning begynder de at reklamere, og lave kampagne om, hvor godt det er på den skole, men sandheden er noget andet. De fleste vil gerne tro på, at det er rigtigt, for de kan ikke se andre muligheder.” (Mand, fravælger, børnehave, tyrkisk)

”Jeg har engang læst i lokalavisen, at der ingen lærere er, der vil arbejde på en skole i mit lokalområde, fordi der er så mange indvandrere og problemer.” (Kvinde, tilvælger, skole, tyrkisk)

Bilag 1

Samtalemanual til minigruppeinterview med tosprogede forældre vedrørende "Københavnmodellen for integration" Københavns Kommune, 2005

1. Indledning og præsentation (15. min.)

- Velkomst.
- Præsentation af tolk, gruppeleder og MEGAFON.
- Formålet med undersøgelsen er at finde ud af, hvordan man kan opnå en mere jævn fordeling af etnisk danske og tosprogede børn på de københavnske skoler, sådan at de tosprogede børns faglige niveau og muligheder bliver forbedret. Formålet med mødet i dag er, at I skal fortælle mig om jeres holdninger og meninger, sådan at Københavns Kommune bedre kan forstå jeres ønsker og behov i forhold til jeres børns skole. Vi har for nylig lavet en tilsvarende undersøgelse blandt etnisk danske forældre.
- Undersøgelsen består af to trin, hvor det første består af 8 møder eller interview som dette og andet trin består af telefoninterview med et par hundrede forældre."
- Orientering om *anonymitet* og video.
- Varighed ca. 1½-2 timer.
- Kort afklaring af sprogkompetencer – hvem forstår dansk eller engelsk?

Forældrene præsenterer sig kort i forhold til navn, børn, bopælsområde, samt hvilken skole deres barn/børn er indskrevet i.

Til børnehavebørn: Forventer I at jeres børn skal gå på den lokale distriktsskole eller en anden skole?

2. Spontant om skoler (15. min)

- Hvad er jeres generelle opfattelse af skolerne her i København? Er det jeres indtryk at de er gode eller dårlige? Hvorfor?
- Oplever I, at der er skoler i København som er bedre eller dårligere end andre? Hvorfor/Hvorfor ikke?
- Hvad er jeres opfattelse af den skole som hører til jeres grunddistrikt? Er det jeres indtryk at det er en god eller dårlig skole? Hvorfor?
- *Tilvælgere:* Er I klar over, at man kan vælge at ens barn skal gå på en anden skole end den distriktsskole, som man bor ved?
- Når man skal vælge skole til sit barn, hvad tænker man så over? Er man bekymret for noget? Hvad? Hvorfor?

3. Begrundelser for til- og fravalg af skole (25. min.)

- Tænk et øjeblik over, og noter for jer selv, hvad som er godt ved den skole jeres barn går på/er indskrevet i.
- Tænk et øjeblik over, og noter for jer selv, hvad som er dårligt ved den skole jeres barn går på/er indskrevet i.
 - Hvad har I noteret som godt? Noter på flip over
 - Hvad har I noteret som godt? Noter på flip over

Fravælgere – om den valgte skole kontra distriktsskolen

- Hvilke af disse forhold er/var afgørende for, at I ikke har indskrevet (eller vil indskrive) jeres barn/børn på den skole, der hører til jeres grunddistrikt?
- Hvordan er den skole I har valgt anderledes?

Tilvælgere – om distriktsskolen kontra alternativer

- Hvordan kunne skolen være endnu bedre for jeres børn at gå i?
- Kender I nogle skoler, som måske ville være bedre for jeres børn at gå i?
- Hvad kunne gøre jer interesserede i en anden skole?
- Hvis I skulle overveje at vælge en anden skole til jeres børn, hvad kunne så appellere til jer, hvad ville være tiltrækkende?
- Hvorfor har I ikke valgt en anden skole?
- Er der noget, som kunne afholde jer fra at vælge en bedre skole for jeres børn?

4. Beslutningsproces og informationskilder (10 min.)

- Er det nemt eller svært at vælge skole til sit barn?
- Hvornår startede I med at tænke over hvilken skole jeres barn skulle/skal gå i?
- Hvem taler I med om skolerne og om skolevalget?
- Har I gjort brug af nogle andre informationsmaterialer om skoler? Hvilke?

Skolebørn:

- Har I gjort brug af nogle af de tilgængelige informationskilder, da I skulle i gang med at vælge skole? (*Skolens og kommunens informationsmateriale, skolens hjemmeside, skolens "karakterer på nettet", artikler i landsdækkende aviser, avisartikler i lokalavisen, børnehavepædagogernes vurderinger, nabosnak,*

oplysningskampagner og indsatsen fra "Brug folkeskolen på Nørrebro" og "NOITARGETNI", skolebestyrelser mv.)

- Hvilke informationer og hvilke informationskilder spillede den største rolle, da I besluttede jer for at vælge netop den skole I har valgt, at jeres barn/børn skulle gå på?
- Besøgte I skolen inden skolevalg? Hvorfor/Hvorfor ikke? Hvilken betydning har det haft for jeres valg af skole?

5. Københavner modellen for integration – skoler der er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn– 45 min.

Udlevering af oversigt over skolestruktur med indhold (se bilag)

Introduktion: Københavns Kommune vil gerne omfordele de etnisk danske børn og de tosprogede børn på skolerne, sådan at der bliver en mere jævn fordeling af etnisk danske børn og tosprogede børn på skolerne. Københavns kommune har valgt at man ikke vil tvinge nogle til at vælge andre skoler, men at man vil forsøge at få forældrene til at vælge andre skoler end dem, som de måske normalt ville vælge. For jer som forældre til tosprogede børn betyder det, at kommunen gerne vil tilbyde nogle bedre muligheder til jeres børn, hvis I vil vælge en anden skole end jeres distriktsskole. Så nu skal vi tale om, hvad I lægger vægt på når I vælger skole og vi skal tale om, om der er noget som kunne gøre jer interesserede i at vælge en anden skole. Det er vigtigt at I forstår, at kommunen ikke prøver at flytte børn, som er begyndt i skolen, men at det handler om de næste årgange af børn som skal begynde i skolerne.

Korsager, Brønshøj, Husum, Øster Farimagsgade, Sortedamsskolen samt Vibenshus Skole er skoler, som er udpeget til at tiltrække flere tosprogede børn.

5.1. Tryghed og trivsel

- Har jeres tanker eller oplevelser omkring tryghed eller trivsel haft indflydelse på jeres valg af skole? Hvordan?
- Kunne I forestille jer noget, som kunne gøre barnets hverdag i skolen mere tryk? Hvilke og hvorfor?
- Ville muligheder for større tryghed og trivsel være interessant for jer? Kunne øget fokus på tryghed i hverdagen få (have fået) jer til at overveje en anden skole? Hvad og hvordan?
- Probe: Spiseordning?

- *Diskussion og prioritering af punkter på ark: Hvor interessant er hvert punkt og hvorfor?*

Specifikt om transportordning

En særlig del af tilbudet om at gå på en anden skole er, at man vil blive tilbudt at børnene bliver transporteret til skole om morgenen og hjem igen om eftermiddagen.

- Hvad mener I om sådan en ordning?
- Er der noget, som kunne bekymre jer i den sammenhæng?
- Hvilke tidspunkter ville det passe jer bedst, at jeres børn blev afhentet og afleveret?
- Er der behov for tidlig afhentningsmulighed?
- Hvordan skal en transportordning være for at passe bedst muligt til jeres ønsker og behov? Diskuter opsamlingssted (+møde andre forældre) vs. individuel afhentning (-længere transport)

5.2. Det faglige udbytte

- Har jeres tanker eller oplevelser omkring det faglige og børnenes læring haft indflydelse på jeres valg af skole? Hvordan?
- Kunne I forestille jer noget, som kunne gøre barnets læring og faglige niveau bedre? Hvad og hvordan?
- Ville muligheder for bedre læring og højere fagligt niveau være interessant for jer? Kunne større fokus i skolen på faglighed og læring få (have fået) jer til at overveje en anden skole? Hvad og hvordan?
- *Diskussion og prioritering af punkter på ark: Hvor interessant er hvert punkt og hvorfor?*

5.3. Kammeratskaber og netværk

- Har jeres tanker eller oplevelser omkring børnenes netværk af venner, legekammerater og klassekammerater haft indflydelse på jeres valg af skole? Hvordan?
- Kunne I forestille jer noget, som kunne gøre barnets netværk af venner, legekammerater og klassekammerater bedre? Hvad og hvordan?
- Ville muligheder for bedre netværksmuligheder for børnene være interessant for jer? Kunne større fokus i skolen på børnenes netværk af venner, legekammerater og klassekammerater få (have fået) jer til at overveje en anden skole? Hvad og hvordan?

- *Diskussion og prioritering af punkter på ark: Hvor interessant er hvert punkt og hvorfor?*

5.4. Kontakt og samarbejde mellem forældre og skolen

- Har jeres tanker eller oplevelser omkring kontakten og samarbejde mellem forældre og lærere haft indflydelse på jeres valg af skole? Hvordan?
- Ville bedre kontakt og samarbejde mellem forældre og lærere interessant for jer? Kunne større fokus på samarbejdet få (have fået) jer til at overveje en anden skole? *Hvad og hvordan skulle det være?*

Hvis der er tid: **5.5. Skolens værdier**

- Har skolens værdier haft indflydelse på jeres valg af skole? Hvordan?
- Hvilke værdier oplever I at der er på den skole, som I har valgt at jeres børn skal gå på?
- Ville en skole med andre værdier betyde, at I ville overveje (have overvejet) at indskrive jeres barn på den skole?
- *Diskussion og prioritering af punkter på ark: Hvor interessant er hvert punkt og hvorfor?*

Hvis der er tid: **5.6. Bygninger og faciliteter – inden- og udendørs**

- Har jeres tanker eller oplevelser omkring skolerne bygninger og faciliteter – altså fx legeplads, klasselokaler, toiletforhold haft indflydelse på jeres valg af skole? Hvordan?
- Ville bedre fysiske rammer for børnene være interessant for jer? Kunne større fokus på de fysiske rammer få (have fået) jer til at overveje en anden skole? Hvad og hvordan?

Prioritering:

- Ud fra de forhold vi har talt om, hvilke enkeltfaktorer vurderer I er vigtigst for at gøre forældre til tosprogede børn interesserede i at vælge andre skoler?

6. Opsummering og afslutning (10 min.)

OBS. Hvis dette tema trænger sig kraftigt på vil det passe bedre i starten af interviewet...

- Hvad er jeres reaktioner på det, at Københavns Kommune gerne vil omfordele børnene for at opnå en mere jævn fordeling af dansksprogede og tosprogede børn på de københavnske skoler?
 - Synes I at det er fornuftigt?

- Føler I i den sammenhæng at I som forældre til tosprogede børn bliver behandlet godt?
- Hvis Københavns Kommune skulle prøve at overbevise andre forældre til tosprogede børn om at det vil være godt for børnene at vælge andre skoler, hvordan skulle de så gøre det? Hvilke råd ville I give til Københavns Kommune?

Vi er færdige - Tak for interviewet – Udlevering af gavekort fra Københavns Kommune.

<p>Tryghed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er børnene trygge og glade i skoledagen og i fritidsordningen? 	<p>Faglighed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er undervisningen god og lærer børnene tilstrækkeligt? 	<p>Kammerater og netværk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trives børnene med hinanden?
<p style="text-align: center;">Skolens profil Hvordan er skolens værdier?</p>		

<p>Tryghed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klare udsagn fra skolen om at to-sprogede elever og forældre er velkomne. • Transportordning, taxa/busser indtil børnene selv kan tage til skole. • Tosproget lærer ansat på skolen. • Sammenhæng mellem skole og fritidsinstitution, fx tosproget lærer, som også er med i fritidsordningen. • Hjemmebesøg til alle skolebegyndere hvor man kan møde klasselæreren. • Lærere (og børn) uddannes i konflikt håndtering: Københavns Kommunes elevmægleruddannelse. 	<p>Faglighed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnehaveklasseledere og lærere efteruddannes i "dansk som andetsprog" og i at undervise tosprogede i øvrige skolefag. • Skolen holder øje med elevernes faglige udvikling – evaluering af opnåede kompetencer, regelmæssig testning og tydelig tilbagemelding til elever og forældre. • Ressourcer til undervisning i "dansk som andetsprog". • Skolen sætter ind overfor elever med faglige problemer – specialundervisning, sprogcenter og lektiecafé. 	<p>Kammerater og netværk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppevis klasseplacering, fx med udgangspunkt i kammeratskabsgrupper fra børnehave. • Klasselæreren har fokus på det sociale liv udenfor skolen. Holder øje med at alle børn trives og at der er et godt legemiljø i klassen. • Skolen har fokus på at styrke klassens sociale liv i fritidsordning og udenfor skoletid.
<p>Skolens profil</p> <p>Fokus på mangfoldighed, rummelighed og kulturmøde</p>		

Bilag 2

Børnehave/Skole - Københavns KOMMUNE- GENEREL
INDLEDNING (Tosprogede børn)

Goddag, mit navn er _____ (tolkens navn). Vi er i øjeblikket i gang med at gennemføre en undersøgelse blandt forældre til børnehave- og skolebørn i Københavns kommune. Undersøgelsen gennemføres af analysefirmaet MEGAFON.

Jeg vil gerne have lov til at tale med en person i husstanden, der enten er far eller mor til et barn der går i børnehave/skole *{Tilstræb først at tale med moderen, som er nøgleperson}*

{Når den rigtige person kommer til telefonen gentages ovenstående (med mindre du allerede taler med vedkommende)}.

Jeg har fået dit telefonnummer fra Københavns kommune. Du er blevet tilfældigt udvalgt blandt forældre, der har barn i børnehave/der har barn i skole. Må jeg stille dig nogle få spørgsmål? Det tager højst 5-10 minutter. (Dine besvarelser vil indgå anonymt i undersøgelsen.)

Hvis tidspunktet ikke er passende:

Er der mulighed for, at jeg kan ringe igen på et senere tidspunkt?

Evt. Ja: Hvornår? _____

{Hvis der spørges om baggrundsspørgsmål: Spørgsmålene skal bruges til at inddеле svarene i grupper, og alle spørgsmål besvares anonymt}

{OBS: Hvis respondenterne gerne vil høre nærmere om undersøgelsen: Du er velkommen til at kontakte Connie Flausø Larsen MEGAFON: 77 41 41 41 eller Mikala Jørgensen fra Københavns kommune: 33664347 – Hvis respondenterne behersker Dansk og/eller Engelsk}

**Rekrutteringsskema – møde. – Københavnermodellen for integration –
Børnehave/skole
Københavns Kommune – 2005 – (Tosprogede børn)**

Dato for kontakt _____ / _____ 2005. Kontakt foretaget af _____ (tolkens navn).

Navn moder _____

Navn fader _____

Stilling moder _____

Stilling fader _____

Adresse _____

Telefon: arb/priv/mob _____ / _____

Post nr. _____ By _____

1. Noter respondentens hovedsprog.

- [1] Tyrkisk.
- [2] Arabisk.
- [3] Urdu.
- [4] Somalisk.
- [5] Albansk
- [6] Andet {afbryd}

2. Notér om barnet går i børnehave/skole fra ringelisten

- [1] Børnehave
- [2] Skole (børnehaveklasse og 1. klasse)

3. Først og fremmest vil jeg lige sikre mig, at du bor i Brønshøj/på Nørrebro {Tjek i forhold til ringeliste}.

- [1] Brønshøj
- [2] Nørrebro

4. Hvilket skoledistrikt bor du i?

Indre Nørrebro:

- [1] Sjællandsgades skole
- [2] Stevnsgades skole
- [3] Helligkors skole
- [4] Blågårdskolen

Brønshøj:

- [5] Tingbjerg skolen
- [6] Voldparken skole

[7] Ved ikke {Krydstjek med ringeliste}
(Der tilstræbes en jævn spredning på skoler)

5. (Kun til skolebørn) Hvad er navnet på den skole, hvor dit barn er indskrevet/?

(Kun til børnehavebørn) Hvad er navnet på den skole, hvor du overvejer at indskrive dit barn?

Indre Nørrebro:

- [1] Sjællandsgades skole
- [2] Stevnsgades skole
- [3] Helligkors skole
- [4] Blågårdskolen

Brønshøj:

- [5] Tingbjerg skolen
 - [6] Voldparken skole
 - [7] Andre skoler _____
 - [8] Ved ikke {Tjek ringeliste}
 - [9] Vil ikke oplyse {Afbryd interviewet}
- (Der tilstræbes en jævn spredning på skoler)*

6. Noter respondentens køn.

- [1] Kvinde;
- [2] Mand;

{Der tilstræbes en jævn spredning på køn– dog er det særdeles vigtigt, at kvinden er repræsenteret}

7. Hvad er din uddannelse?

- [1] _____;

8. Hvor mange år har du gået i skole?

- [1] _____;

{Der tilstræbes en jævn spredning på uddannelse}

9. Hvad er din beskæftigelse?

- [1] _____;
- [2] Vil ikke oplyse;

{Der tilstræbes en jævn spredning på beskæftigelse}

10. I hvilket land er du født?

- [1] Danmark
- [2] Andet land _____;

11. Hvor lang tid har du boet i Danmark?

_____ år

12. Må jeg spørge om din alder?

[1] _____ år;

[2] Vil ikke oplyse;

13. Hvad er din civilstand?

[1] Enlig med børn

[2] Samboende med børn

[3] Gift med børn

[4] Vil ikke oplyse

{Der tilstræbes en jævn spredning på civilstand}

Hvis respondenterne er egnede:

(Nedenstående er en guide til tolken, når han/hun informerer om undersøgelsen. Det er altså ikke nødvendigvis meningen, at teksten skal oplæses ordret. Blot skal det sikres at alle forhold bliver fremført for respondenterne)

De spørgsmål jeg har stillet dig er som sagt led i en undersøgelse, som MEGAFON gennemfører for Københavns kommune. Ud fra den samtale, vi lige har haft, kan jeg fortælle dig, at det lige præcis er sådan en som dig, vi gerne vil tale lidt nærmere med, om din og andre forældres oplevelse af det at have barn/børn, der snart skal starte/er startet i skole - hvorfor I har valgt den skole I har valgt, hvad det f.eks. har været for nogle forhold der har været vigtige for jer i jeres skolevalg og hvad I helt generelt forventer jer af skolen i det hele taget mv.

Jeg vil høre om du og din ægtefælle, hvis han/hun har mulighed for det, er interesseret i at deltage i et møde. Det foregår sådan, at I og ca. 2 andre ægtepar deltager i en uformel rundbordssamtale, hvor der bl.a. diskuteres holdninger og forventninger til jeres børns skoler, og hvilke ønsker og behov I har i relation hertil mv. De udsagn, som vi får fra Jer og fra de andre i gruppen, skal bl.a. give borgerrepræsentationen og uddannelses- og ungdomsforvaltningen indsigt i, hvilke forhold der er vigtige for forældre i forbindelse med skolevalg samt hvilke forventninger og ønsker forældre har til deres børns skoler i Københavns kommune. Undersøgelsen gennemføres selvfølgelig med henblik på, at kunne udvikle og forbedre de politiske målsætninger for skoleområdet i Københavns Kommune.

(Selvfølgelig kan man ikke forvente, at alle forslag og ideer til forbedringer bliver omsat i praksis, men der vil bestemt blive lyttet til jeres meninger)

Folk plejer at synes, at det er sjovt at deltage i sådan et møde. (Hyggeligt, uformelt, interessant)

Mødet vil vare ca. 1½ - 2 timer. Det kræver ingen andre forudsætninger end at du og din ægtefælle har lyst til at være med. Som tak vil I modtage et gavekort til MAGASIN på 200 kr. En medarbejder fra analysefirmaet MEGAFON og jeg selv (tolken) vil være tilstede.

Til sidst skal jeg oplyse, at mødet vil blive optaget på videobånd, fordi det tager for lang tid at skrive alt ned undervejs. Men du skal vide, at du er anonym over for Københavns Kommune.

14. Kunne du tænke dig at deltage i et møde?

Sprog: Albansk

[1] Ja – Møde – TILVALG - børnehave – d. 23/8 – kl. 17.00-19.00

Sprog: Urdu

[2] Ja – Møde – FRAVALG - skole – d. 23/8 kl. 19.30-21.30

Sprog: Arabisk

[3] Ja – Møde – FRAVALG – børnehave – d. 29/8 – kl. 17.00-19.00

[4] Ja – Møde – TILVALG - skole – d. 29/8 – kl. 19.30-21.30

Sprog: Tyrkisk

[5] Ja – Møde – FRAVALG – børnehave – d. 1/9 - kl. 17.00-19.00.

[6] Ja – Møde – TILVALG - skole – d. 1/9 - kl. 19.30-21.30

Sprog - Somalisk

[7] Ja – Møde – TILVALG: – børnehave – d. 31/8 kl. 17.00-19.00

[8] Ja – Møde – FRAVALG: skole – d. 31/8 kl. 19.30-21.30

[9] Nej – {Så skal du have tak for hjælpen}

Mødet kommer til at foregå på:

MEGAFON
Alhambravej 12
1826 Frederiksberg C
77 41 41 41

Hvis nej eller usikker på tidspunktet:

Undersøg det gerne og ring til mig (tolkens telefonnummer) tlf.: _____
{Giv tidsrum hvor du er der, eller ring selv op igen}

OBS: Respondenten kan få godtgjort transporten.

***Det er muligt, at medbringe børn. MEGAFON sørger for, at få dem passet i et tilstødende lokale.
Husk, at oplyse MEGAFON, hvis børn medbringes.***

15. Har du andre børn, der går i skole?

[1] Ja

[2] Nej

16. Har du andre børn, der går i børnehave?

[1] Ja

[2] Nej

<i>OBS: {Hver forældre må kun deltage i ét møde}</i>
--

DELTAGELSE:

{Hvis respondenterne kunne tænke sig at deltage i møde}

Tak for din interesse. For at jeg kan sende dig et bekræftende brev om tid og sted, skal jeg bede om din adresse. {Udfyld toppen af rekrutteringsskemaet}

Du skal have mange tak for hjælpen. Fortsat god aften/dag.

16. Dato; dag/måned: . _____ / _____ 2005

Bilag 3

Børnehavebørn, fravælgere					
Sprog	Køn	Alder	Postnr.	Beskæftigelse	Grundskoledistrikt
Arabisk	Mand	39	2700	Arbejdsløs	Tingbjerg skole
Arabisk	Kvinde	29	2700	VUC-studerende	Sjællandsgade skole
Arabisk	Kvinde	Ikke oplyst	2700	Praktikant	Tingbjerg skole
Arabisk	Mand	Ikke oplyst	2700	Produktionschef	Tingbjerg skole
Tyrkisk	Kvinde	Ikke oplyst	2700	Kursist på VUC	Tingbjerg skole
Tyrkisk	Mand	38	2700	El-installatør	Tingbjerg skole
Tyrkisk	Kvinde	37	2200	Kontorfunktionær	Blågårdsskolen
Tyrkisk	Kvinde	37	2200	Arbejdsløs	Stevnsgade skole
Albansk	Kvinde	35	2200	Hjemmegående	Sjællandsgade skole
Albansk	Mand	37	2200	Rengøringsassistent	Sjællandsgade skole
Albansk	Kvinde	Ikke oplyst	2200	Uoplyst	Blågårdsskolen

Skolebørn, fravælgere						
Sprog	Køn	Alder	Postnr.	Beskæftigelse	Grundskoledistrikt	Skole
Urdu	Mand	47	2700	Kioskejer	Tingbjerg Skole	Vanløse Skole
Urdu	Mand	Ikke oplyst	2700	Arbejdsløs	Voldparken Skole	Husum Skole
Urdu	Kvinde	Ikke oplyst	2700	Arbejdsløs	Tingbjerg Skole	Voldparken Skole
Urdu	Mand	38	2700	Buschauffør	Tingbjerg Skole	Voldparken Skole

Skolebørn, tilvælgere						
Sprog	Køn	Alder	Postnr.	Beskæftigelse	Grundskoledistrikt	Skole
Arabisk	Kvinde	Ikke oplyst	2200	Hjemmegående	Blågårdsskolen	Blågårdsskolen
Arabisk	Mand	36	2200	Arbejde på restaurant	Blågårdsskolen	Blågårdsskolen
Arabisk	Kvinde	30	2700	Hjemmegående	Voldparken skole	Voldparken skole
Somali	Mand	Ikke oplyst	2200	Arbejdsløs	Stevnsgade skole	Stevnsgade skole
Somali	Mand	Ikke oplyst	2700	Studerende	Tingbjerg skole	Tingbjerg skole
Tyrkisk	Kvinde	35	2700	Medejer af catering	Tingbjerg skole	Tingbjerg skole
Tyrkisk	Mand	Ikke oplyst	2700	Medejer af catering	Tingbjerg skole	Tingbjerg skole
Tyrkisk	Kvinde	30	2200	Rengøringsassistent	Hellig Kors	Hellig Kors
Tyrkisk	Mand	Ikke oplyst	2200	Uoplyst	Hellig Kors	Hellig Kors
Tyrkisk	Kvinde	Ikke oplyst	2200	Kursist HG	Jagtvejens skole	Jagtvejens skole

Bilag 4

<p>Tryghed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er børnene trygge og glade i skoledagen og i fritidsordningen? 	<p>Faglighed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er undervisningen god og lærer børnene tilstrækkeligt? 	<p>Kammerater og netværk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trives børnene med hinanden?
<p style="text-align: center;">Skolens profil Hvordan er skolens værdier?</p>		

<p>Tryghed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klare udsagn fra skolen om at to-sprogede elever og forældre er velkomne. • Transportordning, taxa/busser indtil børnene selv kan tage til skole. • Tosproget lærer ansat på skolen. • Sammenhæng mellem skole og fritidsinstitution, fx tosproget lærer, som også er med i fritidsordningen. • Hjemmebesøg til alle skolebegyndere hvor man kan møde klasselæreren. • Lærere (og børn) uddannes i konflikt håndtering: Københavns Kommunes elevmægleruddannelse. 	<p>Faglighed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnehaveklasseledere og lærere efteruddannes i ”dansk som andetsprog” og i at undervise tosprogede i øvrige skolefag. • Skolen holder øje med elevernes faglige udvikling – evaluering af opnåede kompetencer, regelmæssig testning og tydelig tilbagemelding til elever og forældre. • Ressourcer til undervisning i ”dansk som andetsprog”. • Skolen sætter ind overfor elever med faglige problemer – specialundervisning, sprogcenter og lektiecafé. 	<p>Kammerater og netværk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gruppevis klasseplacering, fx med udgangspunkt i kammeratskabsgrupper fra børnehave. • Klasselæreren har fokus på det sociale liv udenfor skolen. Holder øje med at alle børn trives og at der er et godt legemiljø i klassen. • Skolen har fokus på at styrke klassens sociale liv i fritidsordning og udenfor skoletid.
<p>Skolens profil Fokus på mangfoldighed, rummelighed og kulturmøde</p>		

